

Onderzoek naar het leven van Joe Nielissen**Verantwoording**

In januari 2021 neemt Cathy Nielissen uit Kingston, Canada, contact op met Paul Theelen in Eindhoven, met de vraag of zij vanuit Nederland meer te weten zou kunnen komen over de jeugd van haar vader Joe.

Ze heeft al tientallen jaren gegevens verzameld over haar vader ter aanvulling aan wat hij haar zelf in zijn laatste levensjaren had verteld. Dat stemde niet vrolijk en door tegenwerking van haar "opa en oma" in Canada en door de uiterste zwijgzaamheid en afwering van de familie in Nederland kwam haar onderzoek niet veel verder. Wel werd door het inzetten van de nieuwste DNA-technieken duidelijk dat de vermeende familierelaties niet klopten. Maar dat die relaties niet klopten was al duidelijk door enige opmerkingen van haar eigen vader en diens "vader".

De achterliggende vraag was natuurlijk: *Waarom deze vergaande geheimzinnigheid?*

En dan volgt ons gezamenlijk onderzoek naar een aaneenschakeling van gebeurtenissen, leugens en tegenwerking.

Eigenlijk concludeerde Paul al heel snel dat Joe geboren moest zijn uit een incestueuze relatie door verkrachting van een minderjarige dochter van Jos Akkermans.

De combinatie van een verkrachting van een minderjarige, je eigen dochter nog wel, en de daarop volgende zwangerschap en de verschrikkelijke jeugd van de jonggeborene zijn het onderwerp van het volgende verslag. Tegenwerking was er destijds om [het vaderschap verborgen te houden](#) en hiervoor werden de meest drastische maatregelen genomen door de vader. De latere ernstige tegenwerking door de familie kan niet anders verklaard worden dan door [het erfrecht](#) en door de schaamte rondom vader Jos Akkermans. Binnen de familie Akkermans was overduidelijk geen affectie voor het nieuwe kind en de uiterste geheimzinnigheid over diens afkomst wordt nog tot de huidige dag gehandhaafd.

[13 July 2021] Things have been very difficult for me from the moment I started doing the research on my father's background and the Nielissen/Akkermans family here found out as I contacted people.

Truthfully, it has been years of harassment. The first time it was obvious, was years ago when I lived alone in an apartment above some stores in the downtown region. I came home walked up the stairs to hear someone running down the hall and out the emergency door. There was a gas card from a business that the Nielissens had just bought on the floor in front of my door. It was obvious that the running person was using it to attempt to break in to my apartment. The card made it obvious who was behind this. This went on for years. Everywhere I lived was broken into, sometimes things were taken, but a week or two later they would be back.. Then there were endless hang up phone calls. The police just told me to keep a log of all events. The break ins even went on after I moved into a house and had an alarm system put in. My sheds and so on have been periodically searched and even catch someone in broad daylight doing it but he jumped all the neighbours fences to get away.

We also have a problem with someone nailing actually nails and screws into the tires of our car. This was confirmed by a tire specialist that it was deliberate.

This is only the tip of the iceberg.

If I make it apparent to everyone here in Kingston about my father's story before I have all the answers, I am sure the harassment will get far worse.

The Nielissens feel very insulated here, especially now that they have married into one of the richest families who are extremely well connected. Also that rich family, the DoorenKamps, are very connected to our local newspaper, even owns the building it is in.

When I was looking for relatives in the Netherlands to do DNA testing, one of them contacted me to ask questions about this family. Their behaviour is why the Nielissens in the Netherlands have nothing to do with them. I was very open and answered all his questions to the best of my abilities. He especially wanted to know about Maria Catharina Akkermans and if she turned in Annie KoeKoe to the Nazis. I told him exactly what my father told me. Then he agreed to do the test.

Inleiding

[Joe Nielissen werd geboren ergens in Limburg](#), waarschijnlijk in 1928. Toen hij meerderjarig werd emigreerde hij alleen naar Nieuw Zeeland en enige jaren later van daaruit naar Canada. Dat omdat zijn "opvoed"ouders die net ook vanuit Nederland naar Canada waren geëmigreerd, hem onder een voorwendsel naar hun nieuwe woonplaats lokten. Zijn broer Grady - in werkelijkheid een neef - emigreerde ook naar Nieuw Zeeland maar werd ver van Joe geplaatst en mocht uiteindelijk niet in Nieuw Zeeland blijven. Op de [persoonskaart](#) staat als datum van emigratie 7 januari 1952.

Joe trouwde in Canada met een Canadese en werd vader van meerdere kinderen. In 1982 overleed hij te Kingston, Ontario. Hij is nooit meer naar Nederland terug geweest, hoewel er wel nog beperkte correspondentie geweest schijnt te zijn geweest met familieleden. Het bovenstaande ademt alleen maar vermoedens, maar dat nu werd veroorzaakt door de verregaande en bijna misdadige leugens en geheimzinnigheid rond de geboorte en verdere opvoeding van Joe, zijn latere Canadese voornaam. De leugens en verdraaiingen waren zodanig dat nader onderzoek naar zijn eigen jeugd door Joe zelf - en later door zijn dochter Cathy - vastliepen. Vanuit Canada was dat natuurlijk al zeer moeilijk, maar de tegenwerking van zijn opvoedouders en andere familieleden in zowel Canada als Nederland waren zodanig dat een elementaire vraag als *Wie is mijn werkelijke moeder?* niet met zekerheid beantwoord konden worden. En dan nog de moeilijkere vraag *Wie is mijn vader?*

In het navolgende gaan we tot in detail in op de jeugd van Joe Nielissen. We reconstrueren daarin

- de gebeurtenissen rond zijn geboorte, waarschijnlijk in [Beesel](#), hoewel zijn geboorteakte meldt Arcen en Velden en wel op 2 april 1928

- de vervalste geboorteakte van Jozef Jacobus (=Joe) Nielissen
- zijn [moeder Tinie Akkermans](#) en haar latere leven als [Zuster Veronica in o.a. Belgisch Congo](#)
- zijn vader en alle handelingen van deze Jos. Akkermans. Daarbij de resultaten van het onderzoek van [de bezittingen van Jos. Akkermans bij zijn dood in 1946](#)
- de elf andere kinderen Akkermans in o.a. Houthem, Velden, Beesel, Wijnandsrade en Canada, en hun echtgenoten
- de gebeurtenissen in Canada
- de geheimzinnigheid na de dood in 1982 door [de familie](#) en door [de familie Nielissen-Akkermans](#)

De familie Akkermans, oorspronkelijk uit Houthem

Periode Houthem tot 1917

Hendrik Joseph Akkermans was getrouwd met Maria Anna Genders en woonde tot Pasen 1917 met hun 12 nog levende kinderen in [Houthem](#). -->

Klaarblijkelijk pachtte hij grond van grondbezitters, hoewel hij zelf toch meerdere kleine percelen grond bezeten moet hebben in Houthem en Meerssen. Ongetwijfeld waren deze kleine percelen samen te klein om 14 monden te kunnen voeden.

Periode Arcen en Velden 1917-1923

Op 27 maart 1917 verhuist het gehele gezin naar het veel noordelijk gelegen Velden, in de gemeente Arcen en Velden. De [gezinskaart](#) toont namen en geboortedata der kinderen. Waarschijnlijk werd de pacht te Houthem m.i.v. Pasen 1917 opgezegd en moest Jos Akkermans op zoek naar andere landbouwgrond en kwam zo in Vilgert, Velden, terecht. Uit eigen onderzoek is gebleken dat er pachtperiodes van 6 jaar werden afgesproken, waarna de pacht kon worden opgezegd.

Periode Beesel 1923-1929

Rond Pasen 1923 verhuist het gezin naar de hoeve Klerkenhof bij het gehucht Rijkel, gemeente Beesel. Deze grote hoeve aan de Maas werd op zijn beurt door het gezin in 1929 verlaten en men verhuisde naar Wijnandsrade, niet ver van Houthem. De volgende pachter van de [Klerkenhof](#), Reinders, heeft daarna de hoeve aangekocht en nog altijd heeft het nageslacht de boerderij in bezit, nu aangevuld met logeermogelijkheden.

In Beesel moet het kind van Tinie Akkermans door haar vader in 1927 zijn verwekt. Tinie was toen 16 jaar. Hoewel de datum van geboorte van 2 april 1928 (in Arcen en Velden!) zeer waarschijnlijk niet juist is, mogen we aannemen dat de geboorte enkele weken voor of daarna heeft plaats gevonden en waarschijnlijk op de Klerkenhof. Deze hoeve ligt zeer afgelegen langs de Maas, en de zwangerschap van het meisje Tinie kan maar in een kleine kring bekend zijn geweest.

Jos Akkermans zou daarvoor tot gevangenisstraf zijn veroordeeld en het kind zou worden afgenomen als de omstandigheden bij de burgerlijke instanties bekend zouden worden. Daarom werd een - het moet gezegd worden - ingenieuze constructie opgezet om anderen als ouders op de geboorteakte op te laten nemen. We komen hierna hier nog uitgebreid op terug.

Periode Wijnandsrade 1929-1946

Enige kinderen bleven met hun echtgenoot in Velden en daarna in Beesel wonen, maar de niet-getrouwden volgden hun ouders naar Wijnandsrade in 1929 en stichtten daar een gezin. Maria Anna Genders sterft in 1944 en Jos Akkermans in 1946. De erfenis voor de twaalf kinderen was niet echt goed geregeld en daarom werd in 1948 door een wettelijke uitspraak de erfenis geregeld. Het jongste kind Petrus Mathijs - ook wel Peter Mathieu genoemd -, geboren in 1912, zou uiteindelijk de boerderij en aangehorigheden erven en 5000 gulden betalen.

Bezittingen van Jos Akkermans in 1946/1948

De bezittingen van Jos Akkermans in de loop der tijden zijn verzameld en met kanttekeningen voorzien in [dit bestand](#).

Genoemde Petrus Mathijs was getrouwd met Antoinetta Steins die weer de weduwe was van Joannes Alouisius Akkermans, zijn oudere broer dus. De kinderen uit het eerste huwelijk erven in plaats van hun overleden vader. Bij de erfenisomschrijving van 8 januari 1948 wordt dat nauwkeurig beschreven. Daarentegen lezen we -->

De sub 10 hiervoor genoemde medegerechtigde Anna Maria Hubertina Akkermans kloosterzuster wonende te Djolu Belgische Congo, heeft zich niet op deze veiling laten vertegenwoordigen

De andere kloosterzuster wordt wel genoemd

3. de Eerwaarde Zuster Maria Wilhelmina ook genoemd Wilhelmina Akkermans kloosterzuster wonende te Lottum Sint Josephoord --- -->

Beide kloosterzusters waren dus gerechtigd te ontvangen een-twaalfde deel na het overlijden van beide ouders, maar het is zeer onwaarschijnlijk dat Zuster Veronica na terugkomst in één keer haar erfdeel heeft ontvangen. Zij viel door haar afwezigheid in Belgisch Congo

Erfgenamen op 8 januari 1948 waren

1. Maria Catharina Akkermans, zonder beroep, in algehele gemeenschap van goederen gehuwd (geh?eer) met Jacques Nielissen, landbouwer, beiden wonende te Vilgert - Velden ---
2. Maria Anna Philippina Akkermans, zonder beroep, in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met Paulus Steegh melkventer, beiden wonende te Velden Rijksweg ---
3. Joannes Leonardus Akkermans, landbouwer, wonende te Houthem ---
4. Joanna Wilhelmina Antonia Akkermans, zonder beroep, in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met Dirk Walters, bouwvakarbeider, beiden wonende te Amsterdam Govert Flinckstraat 120 IZ ---
5. Maria Antoinetta Akkermans, zonder beroep, in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met Herman Thijssen, tuinder, wonende te Beesel ---
6. Johannes Jacques Akkermans, smid, wonende te Wijnandsrade ---
7. Maria Wilhelmina Akkermans, kloosterzuster, wonende Sint Josephoord - Lottum
8. Maria Josephina Akkermans, zonder beroep, in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met Joseph van Oppen, smid, beiden wonende te Wijnandsrade ---
9. Anna Akkermans, zonder beroep, in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met Guillaume Retrae, landbouwer, beiden wonende op de Vink te Wijnandsrade ---
10. Anna Maria Hubertina Akkermans, kloosterzuster, verblijvende in de Belgische Congo ---
11. Peter Mathieu Akkermans, arbeider, wonende te Wijnandsrade, gehuwd met Antoinetta Steins, weduwe uit eerste echt van Johannes Alouisius Akkermans ieder voor een twaalfde gedeelte, en de nalatenschappen, en hunne kleinkinderen, kinderen van hun vooroverleden zoon Joannes Alouisius Akkermans geboren uit diens huwelijk met Antoinetta Steins bij wijze van plaatsvervulling, te weten
  - a. Joseph Akkermans, geboren te Wijnandsrade zes juli negentienhonderd twee en dertig ---
  - b. Herbert Akkermans, geboren te Wijnandsrade acht januari negentienhonderd vier en dertig ---
  - c. Maria Akkermans, geboren te Wijnandsrade drie augustus negentienhonderd vijf en dertig ---
 allen zonder beroep en van rechtswege gedomicilieerd bij hun moeder-voogdes Antoinetta Steins, weduwe uit eerste huwelijk van Joannes Alouisius Akkermans in de tweede echt gehuwd met de hiervoor sub 11 genoemde Peter Mathieu Akkermans als zodanig medevoogd over genoemde minderjarigen ieder voor een 1 zes en dertigste gedeelte in die nalatenschappen ---

en vertegenwoordigers van de erfgenamen op 8 januari 1948 waren

1. de Heer Jacques Nielissen landbouwer wonende te Vilgert - Velden volgens zijn verklaring te deze handelende als in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met Maria Catharina ook genaamd Maria Akkermans ---
2. de Heer Joannes Leonardus Akkermans, landbouwer, wonende te Houthem gemeente Valkenburg-Houthem. ---
3. de Heer Dirk Walters, bouwvakarbeider, wonende te Amsterdam volgens zijne verklaring in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met Joanna Wilhelmina Antonia Akkermans ---
4. de Heer Herman Thijssen, tuinder, wonende te Beesel volgens zijn verklaring te deze handelende als in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met Maria Antoinetta Akkermans ---
5. de Heer Guillaume Retrae, landbouwer, wonende te Vink-Wijnandsrade, volgens zijn verklaring te deze handelende
  - a. voor zich, als in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met Anna Akkermans
  - b. als lasthebber - zulks blijkens de aangehechte, vooraf door de lasthebber in tegenwoordigheid van mij Notaris en de getuigen voor echt erkende en ten blijke daarvan door allen getekende onderhandse volmacht van
    1. de Heer Paulus Steegh, melkventer, wonende te Velden als in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met Maria Antonia Philippina, ook genaamd Philippina Akkermans ---
    2. de Heer Johannes Jacques ook genaamd Jacques Akkermans, smid, wonende te Wijnandsrade ---
    3. de Eerwaarde Zuster Maria Wilhelmina ook genoemd Wilhelmina Akkermans, kloosterzuster, wonende te Lottum Sint Josephoord ---
    4. de Heer Joseph van Oppen, smid, wonende te Wijnandsrade als in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met Maria Josephina ook genaamd Josephina Akkermans ---
    6. de Heer Peter Mathieu Akkermans, arbeider, wonende te Wijnandsrade volgens zijne verklaring te deze handelende ---
      - a. voor zich
      - b. voor zoveel nodig tot bijstand en machtiging zijner hierna genoemde alhier medeverschenen echtgenote en
      - c. mede-voogd der nagenoemde minderjarigen.
    7. Mejuffrouw Antoinetta Steins, zonder beroep, uit eerste huwelijk van Joannes Alouisius Akkermans, thans in tweede echt gehuwd met en ten deze, voor zoveel nodig bijgestaan en gemachtigd door Peter Mathieu Akkermans sub b. hiervoor genoemd en bij deze wonende te Wijnandsrade, volgens hare verklaring te deze handelende in hare hoedanigheid van moeder-voogdesse van rechtswege over hare uit haar gemeld eerste huwelijk geboren minderjarige kinderen te weten ---

buiten de boot, en de erfenis zou toch vervallen aan de kloosterorde. De erfeniskwestie zou er in 1948 aanmerkelijk anders uitgezien hebben als Joe Nielissen erkend was als kind van Jos Akkermans en zijn dochter Tinie. Maar Joe stond te boek als kind van een andere zus en had dus geen directe aanspraak. Het lijkt erop dat Zuster Veronica na haar definitieve terugkomst naar Europa regelmatig geld toegeschoven heeft gekregen van één van haar broers. Zodoende zou ze haar deel van de erfenis alsnog gekregen heeft.

We kunnen concluderen dat de erfenis van beide kloosterzusters niet naar de respectievelijke ordes is gevloeid. Navraag bij de beide kloosterordes bevestigen dat zij geen bedragen dienaangaande in hun boeken hebben kunnen vinden, anders dan een soort bruidsschat van 200 gulden betaald door Wilhelmina Akkermans bij haar intrede.

Woonplaatsen en bezittingen van het gezin Akkermans/Genders tot 1946

21 februari 1931 Kuileheide, Meerssen

22 april 1939 Gansbaan 42, Meerssen

1 juli 1939 [...] 18 Juli 1939 nam., 2 uur, ten koffiehuisse kinderen Erens te Wynandsrade op verzoek van dhr. J. Ackermans-Genders -->

16 november 1940 Volderstraat 36, Meerssen

16 november 1940 H. Genders, Vroenhof 409, Houthem

26 september 1942 H. Thijssen, Akkermans, Mgr. Theelenstraat 111, Beesel

De verkoop van onroerend goed op 19 augustus 1939

Op 19 augustus 1939 treedt een zwager van Jos Akkermans op als lasthebber bij de verkoop van een huis en bijliggende gronden. -->

Jos Akkermans woont dan weer in Beesel, maar zeker niet op de Klerkenhof. Zeer waarschijnlijk inwonende bij zijn dochter en schoonzoon Thijssen. De koper Peter Jozef Hubertus Vroomen betaalt f7600 voor het oud huis en boomgaarden en bouwland in de gemeente Wijnandsrade.

Meer precies

1. Oud huis met schuur en stalling met daarvoor gelegen liggend erf en daarachter liggende boomgaard en huis deel van sectie A nummer 1890 groot ongeveer zestien aren ter plaatse afgepaald, echter van de oppervlakte welke de kadastrale meting zal uit wijzen. ---

2. Boomgaard in het Dorp, sectie A nummer 1991 geheel groot een en twintig aren vijf centiaren met uitzondering van drie en twintig centiaren met oud nummer 1974 staande ten name van Hubert Bruls spoorwegaarbeider te Wijnandsrade gehuwd met Bozema Sockoi. ---

3. Boomgaard in Langeweiden aan Molenweg, sectie A nummer 1880 groot vier en dertig aren tachtig centiaren. ---

4. Boomgaard en weiland in Hellebroekerveld, sectie A nummer 1499 groot een en dertig aren tachtig centiaren. ---

5. Boomgaard aan Hellebroekerweg, sectie A nummer 1787 groot zeventien aren vijftig centiaren. ---

6. Bouwland in Hellebroekerhof, sectie A nummers 249. 250. 251. 252. 257 en 258 en 253. samen groot twee en negentig aren tien centiaren. ---

7. Bouwland aan Lievenkensraderweg, sectie A nummers 1034-1035-1782 en 1784 samen groot twee en twintig aren vijftig centiaren. ---

8. Bouwland aan Ouden Bosch (Vink), sectie C nummers 38, 999 en 1001 samen groot zeven en zeventig aren tachtig centiaren. ---

De goederen werden door Jos Akkermans gekocht op 23 oktober 1926, 7 februari 1927, 15 maart 1928 en 12 november 1936, zodat we kunnen constateren dat, toen het gezin op de pachtboerderij Klerkenhof te Beesel woonde, handel in grondstukken te Wijnandsrade plaats vond. Rond Pasen 1929, na de afloop van de pachtperiode van de Klerkenhof had het gezin met de nog thuis wonende kinderen zodoende huisvesting.

De geldzuivering van 1945 en de familie Akkermans

De geldzuivering direct na de oorlog had immense gevolgen voor iedereen in Nederland. Om het belang ervan naar voren te brengen volgt hieronder het krantenartikel dat de zuivering aankondigt en uitlegt.

De bedoeling was om de geldhoeveelheid die in omloop was in balans te brengen met de goederen. In de oorlog verkregen woekergelden konden zo ook worden aangepakt.

Jos Akkermans lijkt geen illegaal verkregen vermogen gehad te hebben. Wie er tussen september 1945 en zijn dood het volgend jaar zijn financiën geregeld heeft is onduidelijk.

The only mention of Maria Anna Genders my father ever made is that she beat him, never treated him well.

Tinie Akkermans, later Zuster Veronica

De jongere kinderen bleven na hun huwelijk in [Wijnandsrade](#) wonen. Als Tinie Akkermans intreedt als kloosterzuster bij de Missiezusters Franciscanessen in 1931 wordt als woonplaats dan ook Wijnandsrade opgegeven. Haar levensloop is te vinden op de [persoonskaart van Zuster Veronica](#). Merk overigens op dat het moederschap van Zuster Veronica bij de Missiezusters in 2021 volledig onbekend was, hoewel meerdere nog levende zusters haar goed gekend hadden.

a. Joseph Akkermans, geboren te Wijnandsrade zes (Juni?) juli negentienhonderd twee en dertig
b. Hubert Akkermans geboren te Wijnandsrade acht januari negentienhonderd vier en dertig
en c. Maria Akkermans geboren te Wijnandsrade drie augustus negentien honderd vijf en dertig allen zonder beroep bij haar gedomicilieerd ---

8. de Heer Jan Hubert Steins, zonder beroep, weduwnaar van Maria van Geel [Gaul?], wonende te Wijnandsrade volgens zijn verklaring te deze handelende als toezienend voogd voor de voorgenoemde minderjarigen Akkermans. ---

De sub 10 hiervoor genoemde medegerechtigde Anna Maria Hubertina Akkermans kloosterzuster wonende te Djolu Belgische Congo, heeft zich niet op deze veiling laten vertegenwoordigen ---

De dertien kinderen Akkermans

13- 23 september 1912 geboren Petrus Mathijs [Jeu] Akkermans, (moeder Anna Lenders) te Houthem

5 februari 1939 huwelijk van Petrus Mathijs Akkermans met Maria Anthonetha Steins, weduwe van Joannes Alouisius Akkermans

27 maart 1944 M. Akkermans-Steins en kinderen

30 oktober 1976 overlijden van Petrus Mathijs Akkermans te Wijnandsrade, echtgenoot van Maria Antoinetta Steins

14 september 1979 Met groot en diep leedwezen, maar dankbaar voor wat zij voor ons is geweest geven wij u kennis van het plotseling overlijden van onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, schoonzuster, tante en nicht

Maria Antonetha Steins

weduwe uit het eerste huwelijk van

JAN AKKERMANS

weduwe uit het tweede huwelijk van

MATHIEU AKKERMANS

Zij overleed op de leeftijd van 69 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

In dankbare herinnering:

Wijnandsrade: J. Akkermans J. Akkermans-van Loo en kinderen

Wijnandsrade: H. Akkermans M. Akkermans-Mulkens en kinderen

Hoensbroek: M. Dreessens-Akkermans Th. Dreessens en kinderen

Wijnandsrade: M. Akkermans Th. Akkermans-Vankan en kinderen

Familie Steins

Familie Akkermans

Wijnandsrade, 12 september 1979 Raadhuisstraat 42

12- 11 december 1910 geboren Joanna [Johanna] Hubertina Akkermans te Houthem

25 november 1931 Asten. Ingekomen: J.H. Akkermans, relig. van Wijnandsrade.

4 oktober 1936 Eeuwige geloften

20 januari 1940 Naar wij vernemen zullen binnenkort van de Congregatie der Missiezusters Franciscanessen v. d. H. Antonius naar de Missie van [Belgisch Congo](#) vertrekken:

Zr. Maria Veronica (Joh. H. Akkermans uit Wijnandsrade L.),

Zr. Maria Ursula (Huberdina M. P. van den Dungen uit Westerhoven),

Zr. Maria Clara (Agnes Mosman uit Aarlanderveen, Z. H.),

Zr. Maria Cunera (Franc. C. Teunissen uit Dommelen).

7 februari 1940 **NAAR DE MISSIE.**

De eerw. Zuster Maria Veronica, uit Wijnandsrade, van de Congregatie der Missiezusters Franciscanessen van den H. Antonius vertrekt eerstdaags met drie eerwaarde medezusters, naar de missie van Belgisch Congo.

27 maart 1944 Eerw. Zuster Veronica

6 juni 1953 diploma huishoudkunde (België)

9 september 1955 tot 24 september 1956 Asten

14 september 1956 diploma Koloniale school

24 september 1956 tot 31 december 1960 Berchem (Antw.) Overste

7 mei 1957 Getuigenis ?oo?pel (België)

31 december 1960 tot 8 juni 1963 Moergestel Overste 15 juli 1961 catechist

8 juni 1963 tot 17 december 1963 Asten Congo Missie-overste

17 december 1963 tot 8 september 1964 Congo Djolu

8 september 1964 tot 26 oktober 1964 Asten

26 oktober 1964 tot 26 maart 1966 Noorwegen Oslo Overste

24 juni 1965 Rissi???

26 maart 1966 tot 7 april 1966 Asten

7 april 1966 tot 21 juli 1967 Noorwegen Oslo Kapittel aug. '6

21 juli 1967 tot 9 juni 1969 Asten

16 augustus 1967 zwemproef

9 juni 1969 Donk overste

14 februari 1971 Groningen Mgr. Nierm. Stich.

Het op één na jongste kind was dus Tinie, afgeleid van Hubertina, geboren in 1910 in Houthem. In 1923 verhuist ze mee naar Beesel en naar ons inzicht wordt daar in het voorjaar van 1928 haar zoon geboren. Het heeft er alle schijn van dat het kind direct is weggenomen en elders werd ondergebracht. Ook toen al bestond babyvoeding en was er heel wat kennis over de eerste maanden vaneen baby, zoals enkel artikelen in het Algemeen Nederlandsch Landbouwblad aantonen. -->

Het meest voor de hand liggende is dat de baby in Beesel bleef bij de familie Thijssen-Akkermans en niet naar de familie Nielissen-Akkermans in Velden, hoewel de baby dus de achternaam Nielissen gekregen had. Het is volstrekt onduidelijk hoe er met het kind als baby en als kleuter is omgegaan, maar wel dat het een ongewenst kind was.

When DNA came into use is when I started to make any significant steps. I found a distant relative in the Netherlands who helped me find Nielissen, Akkermans and Theelen family members to provide DNA through 23andMe. As the DNA site improved I learned more and more about all of their ancestries and my own. 23andMe, as well as other sites, developed the ability to do DNA comparisons. 23andMe also shows you the genetic relatives you have in common with a specific relative. I found that one of the 8 Akkermans sisters was my biological grandmother. So I started contacting all the Akkermans relatives I could find. Eventually, I found two that told me that Johanna Hubertina Akkermans was my grandmother. Johanna had told them about a relationship she had with a man. She was only a teenager at the time. This man had put her on a train and sent her away. She didn't know where she was going. This is the time I assume she was pregnant with my father. This is all they told me, but it is significant because Johanna Hubertina was the only Akkermans that my father had any sort of relationship with. She became a nun after this and wrote to my father in Velden when he was a child. I do not have any of these letters, but I do have a couple of the faded photos she sent him of her time on a mission in Kenya [=Belgian Congo].

There is no one left in my country with the information I need. Zuster Veronica, I recently found out was not my great aunt, but my grandmother and no relatives in the Netherlands will tell me more. So this is why I want to know about her on a more personal level.

Sometimes I have wondered if my father was born at the monastery. I heard that years ago they took care of young women in trouble. If so maybe that is why she chose that monastery to join. Just a thought! I did ask them and they said no, but I wonder.

Naspeuringen naar Zuster Veronica, voorjaar 2021

In een [uitgebreide brief aan de Missiezusters Franciscanessen](#) wordt ingegaan op het verleden van Zuster Veronica, met het doel nadere informatie te verkrijgen over haar. Maar ondanks 69 jaar zusterschap is er niets, maar dan ook niets dan wat foto's en het bidprentje over haar te vinden. Ze is administratief van de aardbodem verdwenen. Merk op dat door later onderzoek enige details in de brief niet correct zouden kunnen zijn.

I have been revisiting those few pictures I have sent to my father by my grandmother of her mission in the Congo. I have been doing my best to translate the hand writing on the back. It is all very basic, just her and other nuns with the native children. But something hit a note. According to the writing on the back it is her driving the truck filled with nuns and local people.

When you have the meeting with the nuns, maybe you can ask if my grandmother had a leave of absence sometime in 1968. Seeing that she knew how to drive is what struck a chord. When I was around 6 years old, Maria Catharina Akkermans gave me this little handmade red dress with a piece of white lace in the front coming from the collar. I had to think a while about how to tell you that I cannot have my father's story placed in the newspaper here in Kingston.

De andere kinderen Akkermans

Een dergelijk grote familie heeft zijn eigen verhalen, zoals in de kranten uit die tijd te lezen is. Een van de zonen (ook bekend als broeder Eligius) werd in 1934 gebrandmerkt als oplichter bij bezoeken aan kerken en pastorieën, maar uiteindelijk bleek dat een ander zich voor hem uitgaf.

De aangetrouwde zoon, melkventer, werd veroordeeld omdat hij melk voor de verkoop met water verdunde. -->

DNA-onderzoek van familieleden Akkermans en Nielissen

The newest clue was the new updates in ancestry composition with 23andMe DNA. Since I know my own mother's ancestry I could automatically exclude that from the equation. With the pandemic happening and many people being at home and looking for something to do, many more people have joined 23andMe. This gave them the ability to provide everyone with more information because they have gathering more from all the new DNA. With this it told me that all the relatives, Nielissen, Akkermans and Theelen I have access to are more clear and accurate, are all almost 100% which means that their families have been in the area for hundreds of years.

There is something about my and my brother's DNA that I should tell you. Some time ago I uploaded our DNA to a site called Gedmatch.com. It is a site in which people can upload their DNA tests from almost any company and use for DNA comparisons.

All the DNA from the Nielissen, Akkermans, and Theelen family members who donated DNA for my research are also on this site.

I was curious because I felt myself going in circles with how I am related to these people. There is a tool on this site for individuals to find out if there parents were related to one another. None of the relatives parents were related to each other.

But then I did this comparison for myself, my parents were not related to one another. Then I checked my brother's DNA and what a surprise, it said our parents were closely related to one another. To clarify, we had a medical grade DNA test to prove we were full siblings. So I was wondering what caused this result.

Through Gedmatch, I contacted their genealogist/geneticist, CeCe Moore who researches this subject. She looked at my DNA and said it was normal, but not for my brother. She said he has a very rare genetic situation where he did not receive the 2nd chromosome from one of our parents, so what happened is that the segment he did receive duplicated itself to fill in the gap. Also that he had other holes in his DNA.

Her opinion was that my father's paternal line was interbred. She also believed it was not far back, either our grandparents or great grandparents were closely related.

16 mei 1984 tot juni 1984 Noorwegen - Groningen vervangen maart 1992 Asten

4 maart 1999 overleden Johanna Hubertina Akkermans, Zuster Veronica, te Asten

11- 2 december 1909 geboren Johanna Akkermans te Houthem (overleden na 1 dag)

10- 7 mei 1908 geboren Anna Maria Hubertina [Anna] Akkermans te Houthem

26 januari 1937 huwelijk van Anna Maria Hubertina Akkermans met Joannes

Wilhelmus Rietra uit Hulsberg

27 maart 1944 Retrae Akkermans en kinderen [ook Rietra?]

17 september 1983 Met grote droefheid, doch ook met grote dankbaarheid jegens

O.L. Heer hem als lieve man, zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom

en neef te hebben gehad, geven wij kennis dat heden van ons is heengegaan,

voorzien van de h.h. sacramenten

Joannes Wilhelmus Rietra

echtgenoot van

Anna Maria Hubertina Akkermans

op de leeftijd van 83 jaar.

In dankbare herinnering:

Wijnandsrade: A.M.H. Rietra-Akkermans

Wijnandsrade: A. Rietra

Wijnandsrade: M. Lemlijn-Rietra J. Lemlijn

Hoensbroek: E. Franssen-Rietra F. Franssen

Wijnandsrade: Ph. Slangen-Rietra N. Slangen

Gulpen: A. Rietra C. Rietra-Troost

Geleen: N. Dormans-Rietra F. Dormans

Wijnandsrade: M. Rietra

Zijn kleinkinderen

Familie Rietra

Familie Akkermans

6363 BV Wijnandsrade, 15 september 1983 Oudenboschstraat 32

9- 7 september 1906 geboren Joannes Jaques [Jacques] Akkermans te Houthem

29 januari 1935 WAARSCHUWING Schulden door mijn zoon Jacques Akkermans

gemaakt, worden door mij niet betaald. JOZEF AKKERMANS, Wijnandsrade.

huwelijk met Käthe Luise Ehlert

27 maart 1944 Jac. Akkermans

3 april 1966 overlijden Joannes Jacques Akkermans te Sittard

8- 27 januari 1905 geboren Maria Wilhelmina Akkermans te Houthem

27 maart 1944 Eerw. Zuster Albana

Naar aanleiding van uw vraag heb ik een medewerker van de financiële administratie gevraagd of er nog gegevens voorhanden waren over een eventuele erfenis aan zr Jozefanna. Ik had er niet veel hoop op, aangezien na een tijd de dossiers opgeschoond worden. Ze konden mij een kaart tonen waarop een dotatie van fl. 200,- stond. Deze fl. 200,- zijn door zr Jozefanna meegenomen op het moment waarop ze is ingetreden in de congregatie.

Amsterdam, O.L.V.G., 1e Oosterparkstraat 179 13-11-1923

Maastricht, Moederhuis, St. Servaasklooster 14 15-05-1926

Breda, St. Laurens Ziekenhuis (Ginneken), Ulvenhoutselaan 13 15-11-1926

Maastricht, St. Servatiushuis, Henric van Veldekeplein 22 22-12-1926

Maastricht, XII Apostelen, Bogaardenstraat 1a - 1b 12-05-1928

Maastricht, ziekenhuis Calvariënberg, Abtstraat 8 16-01-1930

Groesbeek, Sanatorium/Klooster Dekkerswald, Nijmeegsebaan 31 02-01-1933

Wijk aan Zee, Heliomare sanatorium, Relweg 51 23-05-1938

Rijckholt, Huize Immaculata, Voerenweg 17 17-05-1940

Maastricht, Moederhuis, St. Servaasklooster 14 22-11-1940

Den Haag, Spoorwijk, 05-10-1942

Lottum, St. Jozefoord, Hoofdstraat 26 18-11-1946

Maastricht, Moederhuis, St. Servaasklooster 14 05-01-1948

Nieuwenhagen, St. Jozef Stichting, Kerkstraat 27 17-10-1949

Nieuwenhagerheide, Maria-Oord, Landgraaf 24 17-04-1950

Wijk aan Zee, Heliomare sanatorium, Relweg 51 19-09-1955

Maastricht, Moederhuis, St. Servaasklooster 14 17-10-1955

02-02-1956 Exclaustratie

Rijckholt, Huize Immaculata, Voerenweg 17 16-05-1956

Valkenswaard, St. Carolus Stichting, Oranje Nassaustraat 8 22-05-1956

Maastricht, Moederhuis, St. Servaasklooster 14 14-07-1960

Den Haag, Mariaburcht, Troelstrakade 787 16-08-1960

Maastricht, Moederhuis, St. Servaasklooster 14 26-08-1963

06-08-1966 Voor een half jaar naar huis [mogelijk naar Canada?]

Maastricht, Carolusconvent, St. Servaasklooster 14 06-02-1967

Joe Nielissen

Joe Nielissen is geboren in 1928 en heeft Nederland verlaten in 1952. Na enkele jaren in Nieuw Zeeland gewoond te hebben is hij naar Canada verhuisd, waar zijn opvoedouders Nielissen-Akkermans waren neergestreken. De ouders waren in Velden in een kwaad daglicht gekomen omdat Maria Akkermans ervan verdacht was dat ze een Joods meisje dat als onderduikster in de onmiddellijke nabijheid woonde verraden zou hebben aan de Duitsers in juli 1944. Joe voegt zich dus bij zijn ouders en zal nooit meer naar Nederland terugkeren. Als zijn vader op het sterfbed ligt vertelt hij zijn zoon dat hij niet de echte vader is, maar vermeldt klaarblijkelijk niet wie dat dan wel is. Ook weet Joe nog niet wie zijn echte moeder is, maar heeft klaarblijkelijk wel vermoedens. Het ontketent wel een speurtocht naar zijn echte ouders en naar de gebeurtenissen in zijn jeugd. Zijn herinneringen heeft hij wel doorgegeven aan zijn eigen Canadese kinderen, en zijn dochter Cathy in het bijzonder heeft na haar vaders dood geprobeerd de vragen te beantwoorden. Vanwege meerdere redenen was dat zeer moeilijk: ver weg in Canada, weinig kennis van de Nederlandse taal en de Nederlandse maatschappij, maar vooral vanwege het feit dat men op allerlei niveau heeft geprobeerd Joe's geschiedenis te verbergen en tot op heden haar zoeken tegen te werken.

Reconstructie van de jeugd van Joe Nielissen

Geboorte

I suspect that the Appeldoorn on my father's baptismal certificate is married to the brother of Jacobus Henrikus Nielissen. They lived in Velden at the time of my father's birth and for unknown years after according to MyHeritage site. If this is the correct woman, it is still all in the family. Petronella Gertruidis Appeldoorn.

I suspect that P. Beurskens on my father's birth registration was his next door neighbour. I think that P. is for Peter and that he was the man that was clothing my father and often fed him. My father talked about helping him put running water to his barn and house because he cared for him. This is when he was about 9 years old.

I suspect that my father only came to the Nielissen/Akkermans family a short while before this.

"Adoptie" en opvoeding

My father was not treated well. He was abused, used only to work the farm and lived in the loft of the barn.

There is also one other aspect to this story that I have not been able to find any proof at all. My father told me that he had a different mother originally, that he was adopted by a young woman with long blonde curly hair who cared for him very much. This young woman died and then my father was sent to Jacobus Henrikus Nielissen and Maria Catharina Akkermans and that his identity was changed. He also told me that his suitcases of things, clothes and family photos that he was sent to Velden with were taken away from him by Maria Catharina Akkermans. Until I find any clue to this I have to focus on finding my father's biological father. My belief is that the older members of the Akkermans, Nielissen, and Theelen families know who he was. I think he was someone connected to their families who they probably interacted with at times. Some belief that this man, my grandfather may have attended the wedding of Jacobus Henrikus Nielissen and Maria Catharina Akkermans in Beesel and this is where he might have meet my biological grandmother, Johanna Hubertina Akkermans for the first time. She would most likely have attended the wedding of her sister Maria Catharina. Also, if my unknown grandfather, was in fact, Jacobus Henrikus Nielissen half brother, he may have attended the wedding as well. This is just a possibility at the moment.

He told me that he had a different mother who loved him very much. He lived somewhere and was cared for. He never went to school, he had tutors. Also, that he had a horse, a black Arabian stallion, named Max. His mother was young, pretty, with long blond curly hair. Something happened, she died. There was never a mention of any father. He said this is when he was sent away to live with the Nielissen/Akkermans family in Velden. He said he arrived with suitcases. They took everything away from him. He managed to save one photo.

My father told me that he himself helped to chose his name. He chose Jozef to remind himself of a most horrible man. I now think that horrible man was Hendrikus Josephus Akkermans. My father said he was like Stalin. What little I put together from this my father might have been 7 to 9 years of age when he went to live there, if his story was factual.

There is something I should tell you about how badly my father was treated as a child. Before he passed when he first came out of the coma after the cardiac arrest. The doctors took endless tests. They told me that almost every bone in my father's body had been broken as a child. He was extremely abused. They wanted to speak to his mother, Maria Catharina Nielissen/Akkermans. They contacted her but she refused to come to the hospital. She also never came to his funeral.

After my father came out of the coma his memory was fractured, he only remembered bits and pieces. He told me stories of the abuse he went through, as a having to learn to read very fast. If she caught him ready she took the poker from the fire and cracked open his skull. Another time he carried fire wood into the house for her and she attacked him and broken his leg.

Unfortunately the stories of this were endless and the abuse was confirmed by the doctors.

Correspondentie

I had asked in the past about letters, because I believe that my father would have written back to her when he was a child at least and to this day I do not believe a mother would get rid of such things. They basically told me that there were no letters and politely told me not to contact them anymore. I believe she said that they were not the address to write to.

I actually did not believe them because I know that she would probably have had many letters and such from different family members and I know that she had been in contact with Maria Catharina Akkermans/Nielissen here in Canada.

I once asked if she had come to Canada for a visit, they said no, but a relative I found, the one who told me Zuster Veronica was my grandmother, said Zuster Veronica had been to Canada to visit Maria. If this is true, I wonder if I ever met her when I was very young and simply can't remember her. But I don't remember meeting a nun with Maria.

I have been looking at the photos and it makes me not believe that she was a woman who would just forget about her own son. It makes me wonder why she never contacted me at any time after my father died, maybe not as a grandmother, but as a great aunt. It feels strange because she appears to be such a happy person for a nun which also seems unusual.

He would have been the man my father was talking about. I suspected it was him, but his daughter Annie Steegh said in her letter that they could not

Valkenswaard, St. Carolus Stichting, Oranje Nassaustraat 8 28-04-1967

Maastricht, Carolusconvent, St. Servaasklooster 14 01-05-1968

7- 28 juni 1903 geboren Maria Josephina [Fien] Akkermans te Houthem

8 augustus 1930 VENLO. Gevestigde personen. Akkermans M. J. (RK) dienstbode Herungerweg 143 van Wijnandsrade; [familie van Wylick]

??? huwelijk van Maria Josephina Akkermans met Joseph Hubertus Maria van Oppen
27 maart 1944 Van Oppen-Akkermans en kinderen

8 oktober 1980 Zondag 5 oktober hebben wij na een langdurige ziekte, maar voor ons toch nog onverwacht, in het De Weverziekenhuis te Heerlen afscheid genomen van mijn lieve vrouw, onze lieve en zorgzame moeder en oma

Maria Josephina Akkermans

echtgenote van

Joseph Hubertus Maria van Oppen

in de leeftijd van 77 jaar

De bedroefde familie:

Wijnandsrade: Zef van Oppen

Hoensbroek: Ans Vroemen-van Oppen Jean Vroemen Fabienne

Wijnandsrade: Zef van Oppen Marlou van Oppen-Hanssen Niels

Retersbeek-Klimmen: Miets Curfs-van Oppen Jan Curfs Yolanda

Wijnandsrade: Jeanne Frijns-van Oppen Coen Frijns Jos Manfred

Stolberg (Dld.): José Ganser-van Oppen Gerd Ganser Robert Ilona

Familie Akkermans

Familie van Oppen

Wijnandsrade, 5 oktober 1980

Opfergeltstraat 10

6- 13 februari 1902 geboren Maria Antoinetta Akkermans te Houthem

16 april 1926 huwelijk Maria Antoinetta Akkermans met Hermanus Hubertus Thijssen te Beesel

27 maart 1944 H. Thijssen-Akkermans en kinderen

1 augustus 1971 overlijden van Maria Antoinetta Akkermans, weduwe van Henricus Hubertus Thijssen

5- 7 oktober 1900 geboren Joannes Alouisius [Jan] Akkermans te Houthem

31 augustus 1931 huwelijk Joannes Alousius Akkermans met Maria Anthonetha [Anthonetta] Steins te Wijnandsrade

19 augustus 1936 overlijden van Joannes Alouisius Akkermans

4- 2 augustus 1899 geboren Joanna Wilhelmina Antonia Akkermans te Houthem

27 maart 1944 Thonia Akkermans

[I had a little laugh because I didn't know that Johanna Wilhelmina Antonia Akkermans was ever a nun.]

getrouwd met Dirk Walters te Amsterdam

17 april 1944 (*Kostelooze plaatsing wegens onverm.*)

Uit een exploit van mij, deurwaarder, dd. 11 April 1944, blijkt, dat ten verzoeke van Dirk Walters, wonende te Amsterdam, domicilie kiezende aldaar a/d.

Keizersgracht 725 ten kantore v. d. proc. Mr. A. H. v. d. Berg, die als

procureur voor hem optreedt, is gedagvaard Johanne Berta Lokatsch, zonder

bekende woon- of verblijfplaats, om op Donderdag 22 Juni 1944, v.m. 11.30 uur,

bij procureur te verschenen ter terechtzitting der 6de Enk. Kamer v/d Arr.

Rechtb. te Amsterdam, aldaar gehouden wordende i/h Paleis v. Justitie a/d

Prinsengracht 436, teneinde de echtscheiding tusschen partijen, op 20 Jan.

1926 te Amsterdam gehuwd, te hooren uitspreken, met alle gevolgen van dien.

J. Veltkamp, Muiderschans 151.

3- 2 augustus 1899 geboren Joannes Leonardus Akkermans te Houthem

27 maart 1944 Leon Akkermans

7 november 1955 Enige en algemene kennisgeving ook voor de familie

Heden overleed tot onze diepe droefheid aan de gevolgen van een noodlottig

ongeval in het St. Annadal ziekenhuis te Maastricht, voorzien van de laatste

H. Sacramenten, in de ouderdom van 56 jaar, onze inniggeliefde broer, zwager,

neef en oom

JOHANNUS LEONARDUS AKKERMANS

Wij bevelen de ziel van de dierbare overledene in uw godvruchtige gebeden aan.

Familie Akkermans.

Familie Genders.

Houthem, 5 Nov. 1955.

2- 11 februari 1898 geboren Maria Anna Philippina Akkermans te Houthem

13 november 1925 huwelijk Maria Anna Philippina Akkermans met Paul Gústav Steegh te Arcen en Velden

19 november 1935 WARENWET Burgemeester en Wethouders van Venlo maken bekend,

dat P. G. STEEGH te VELDEN C 89, bij vonnis van den Kantonrechter te Venlo

den 8 October 1935 is veroordeeld tot een boete van 3 x f. 50.- subs. 3 x 20

have been friends because he was much older, which didn't make sense to me. My father said he was an older man with lots of children and was having difficulty feeding them.

Thank you for the information. That does make sense as a very distinct possibility. You have been teaching so much about what it was like there after the war. My father never spoke a word of it. All he did tell me was a very little bit about being drafted into the army.

Maria Catharina Akkermans

Also, my father told me that after the war a man came to retrieve him. A man that was his uncle. But Maria Catharina Akkermans/Nielissen would not let him go. Jacobus Hendrikus Nielissen said to let him go, but Maria Catharina was the head of the family and made all decisions. I have never been able to find a clue to who this man was, but it is possible he was from another country.

As for Maria Catharina Akkermans, she never treated us like we were her grandchildren.

It does fit the pattern of what my father experienced. He said everyone in the village, Velden, knew that Maria Catharina Akkermans was not his biological mother and he was treated as an outsider.

Why I think this way about the Akkermans, is because the one thing my father did tell me is that there were only 2 good Akkermans, (he didn't say who) but that they were not good people. This and knowing Maria Catharina Akkermans and what kind of person she was here, along with the article you sent me on Nazis in families set my mind into motion. Martin Nielissen, oldest son of the Nielissen/Akkermans family here, married to Gerda van der Bisen. I know she was a camp guard in the war (my father never said which camp) and her father was a member of the Dutch SS Panther Division. No one wanted them in Velden, that is why they moved to Canada. Their children and grandchildren as I found years ago by researching them here, are connected to the Neo Nazis organizations here that gather at campgrounds around Calgary, Alberta. Apple doesn't always fall far from the tree.

Many years later I heard from someone that knew the Nielissen/Akkermans family here, that a woman who had married and changed her name to Anna Stit was my great aunt. That she used one of her sisters, a nun, identity to come to Canada after the shooting in Amsterdam. What I found out lately from Math Akkermans is that at some point she went back to Amsterdam because he used to visit her when he was in university. I haven't put all the pieces together, but Math basically said she was not a very nice person.

Children are the most innocent creatures on earth.

It does fit the pattern of what my father experienced. He said everyone in the village, Velden, knew that Maria Catharina Akkermans was not his biological mother and he was treated as an outsider. He was beaten by the local priest and school teachers. It also confirms my belief that the Nielissen/Akkermans family was receiving payments for my father's keep was definitely possible. [...] Sadden to know so many children experienced these horrors and it feels like Catholic society was more than complisent.

Het volgende heeft betrekking op in Canada ontvangen AOW-gelden:

It is my understanding that both Sister Veronica and my father were deceived by the family in order to prevent my father from finding his biological father. Why is the question! I was told by someone close to the family, that they (Nielissen/Akkermans family) were receiving money from my father's biological father. This is where the mysterious money that came twice a year from Europe to them came from that they always said was a government pension. I contacted the Dutch government to find out that they did not qualify for the pension because they left the Netherlands before the pension had begun.

It appears from what I read, that the Dutch generally give everything to their blood children and grandchildren. I read something that emphasized blood relatives. My father never received anything at all when Jacobus Henrikus Nielissen died not even a photo in 1964 and myself and my siblings never received anything when Maria Catharina Akkermans/Nielissen died. (I was told that Maria Catharina Akkermans had a lot of money at the time of her death). All the others Nielissen/Akkermans received it all.

Verraad van onderduikers

I will tell you what I was told years ago as to why Jacobus and Maria left Velden. You will be able to read about it. I know that there are articles in the Netherlands written about it. During the war they took in a little Jewish girl, Annie Koekoek. She was eight years old. They were receiving money for her kept. She lived in the loft of the barn with my father. Someone turned in Annie. There was a witness that said Maria Catharina Akkermans gave away the location of where Annie was hiding when the Nazis came. I was told there were 3 inquiries, one in 1948 or 49, one around 1964 and the last 2008. After the first inquiry, I was told that things were not good for them in the village, so once they managed the money, they moved to Canada. There were 2 little girls taken that day. The other was Mary Winnik, who was hidden with a neighbour of theirs. I believe there is a statue/memorial for the two girls somewhere in that region.

De families Heuvelmans en Nielissen worden na verraad bruut overvallen, waarbij de ondergedoken joodse meisjes Mary Winnik (6 jaar) en Annie Koekoek (8 jaar) op 4 juli 1944 door twee SS'ers worden gearresteerd. De meisjes worden op 6 september 1944 in Auschwitz vermoord;

Emigratie naar Nieuw Zeeland

1952 My father moved to New Zealand to start a new life away from the family. He never went back to the Netherlands. He kept his search secret until he became ill.

1952 So, Gary/Gerardus followed my father to New Zealand in 1952. I was told that they all attempted to follow my father, but NZ would not let them in. Gary was sent to the North Island and my father to the South. So my father still managed to lead a separate life from him. At some point there must have been a problem with Gary (he was not a nice person) so immigration came to check my father out too. The immigration records simply say that my father must not be confused with his brother Gary. It says something strange and interesting about Gary. It says that Gary is not one of the "good Dutchman".

I just got home and started looking at the documents when I saw something on the second document, my grandmother's nickname, Tinie. This was the first time I have seen confirmation of it. Not one of the Akkermans would confirm that name. When I was a teenager my father was told by the Nielissen/Akkermans family that "Tinie" had died. I remember my father going off on his own crying. This does mean as I suspected that they told him his mother was dead when she wasn't. It was years later that my father told me that he had been searching for his biological family and asking the Nielissen/Akkermans family about his real father.

dagen hechtenis, wegens overtreding van art. 4 der verordening op de keuring van waren in deze gemeente, n.l. het op 24 Mei j.l. verkoopen van melk, niet voldoende aan de eischen van het Melkbesluit. Venlo, 19 Nov. 1935. Burgemeester en Wethouders voornoemd, De Secretaris, De Burgemeester, THIELEN B. BERGER.

27 maart 1944 P. Steegs-Akkermans en kinderen [=Steegh]

8 augustus 1977 overlijden van Maria Anna Philippina Akkermans, weduwe van [Paul Güstav Steegh](#)

1- 24 februari 1897 geboren Maria Catharina Akkermans te Houthem

10 april 1925 huwelijk [Maria Catharina Akkermans](#) met Jacobus Hendrikus Nielissen (5 augustus 1893) te Beesel

27 maart 1944 Jac. Nelissen-Akkermans [=Nielissen] en kinderen

[graf van het echtpaar Nielissen-Akkermans](#)

00- 6 juni 1896 huwelijk [Hendrikus Josephus Akkermans](#) en [Maria Anna Genders](#) te Meerssen

Erfgenamen met nageslacht, naast Joe Nielissen:

[Maria Antoinetta Akkermans](#) en Hermanus Hubertus Thijssen

[Petrus Mathijs Akkermans](#) en Maria Anthonetha Steins en tevens [Joannes Alousius Akkermans](#)

[Anna Maria Hubertina Akkermans](#) en Joannes Wilhelmus Rietra

[Maria Josephina Akkermans](#) en Joseph Hubertus Maria van Oppen

[Maria Anna Philippina Akkermans](#) en Paul Güstav Steegh

[Maria Catharina Akkermans](#) en Jacobus Hendrikus Nielissen

[Johannes Jacques Akkermans](#) en Käthe Luise Ehlert

[Joanna Wilhelmina Antonia Akkermans](#) en Dirk Walters

[...] 18 Juli 1939 nam., 2 uur, ten koffiehuisse kinderen Erens te Wynandsrade op verzoek van dhr. J. Ackermans-Genders, in het openbaar verkoopen: BOERDERIJTJE groot ± 4½ bunder, bestaande uit: 1. 2 huizen met erf, schuur, stallingen, tuin en boomgaard in het Dorp, A 1889 en 1890, groot 23,90 A. of 115¼ kl. r. Deze panden op besten stand bij de Kerk gelegen, worden ook geveild in twee perceelen: a. nieuw gebouwd huis met tuin en boomgaard; b. oud huis met stalling, schuur en boomgaard. 2. BOOMGAARD in het Dorp A 1991, ged. groot 20,82 A. of 100¼ kl. r., naast Neven, Ritzen en Bruls. 3. BOOMGAARD in Langeweiden aan Molenweg, A 1880, groot 34,80 A. of 168 kl. r., naast Steyns en Portz. 4. BOOMGAARD EN WEILAND aldaar, A 1499, groot 31,20 A of 150¼ kl. r., naast Emonds. 5. BOOMGAARD aldaar, A 1787, groot 17,50 A. of 84¼ kl. r., naast Emonds en Ritzen. 6. BOUWLAND in Hellebroekerveld, A 249, 250, 251, 252 en 253, groot 73,70 A. of 356 kl. r., naast Portz en Vrencken. 7. BOUWLAND aldaar, A 257 en 258, groot 18,40 A. of 89 kl. r., naast Vrencken en Heijnen. 8. BOUWLAND aan Lievekensraderweg, A 1034 en 1035, groot 21,40 A. of 103¼ kl. r., naast Collaris en Vrencken. 9. BOUWLAND aldaar, A 1782, groot 23,50 A. of 113¼ kl. r., naast kind. Erens, Neven, Ritzen en Bruis. 10. BOUWLAND aldaar, A 1784, groot 37,60 A. of 181¼ kl. r., naast Ritzen en Voragen. 11. BOUWLAND aan Ouden Bosch (Vink) C 38 en 999, groot 34 A. of 164¼ kl. r., naast Emonds en Ritzen. 12. BOUWLAND aldaar, C 1001, groot 33,80 A. of 163¼ kl. r., naast Ritzen. Inlichtingen ten kantore van den notaris, waar kad. plan ter inzage ligt en affiches verkrijgbaar zijn.

18 januari 1954 Emigratie naar Canada

Gerekend naar de enorme belangstelling die er bestond voor de Zaterdagmiddag gehouden provinciale voorlichtingsvergadering van de Christelijke Emigratie Centrale telt Friesland nogal wat adspirant-emigranten. De Harmoniezaal was stampvol. De emigratie-attaché voor Canada in Nederland, de heer A. A. Ewen vertelde, dat op het ogenblik een 80.000 Nederlanders in Canada wonen en er zich wel thuis voelen. Velen hebben al successen geboekt, sommigen zijn al weer in Nederland terug geweest. De heer Ewen hamerde er op, dat goede kennis van het Engels eerste vereiste is en dat het van veel belang is dat iemand die bijvoorbeeld als boer of boerenknecht emigreert in dit vak blijft. Op het ogenblik is het vrij moeilijk om grotere gezinnen te plaatsen, maar laat dan de grote zoon of dochter vooruitgaan. Canada kan dit jaar een onbeperkt aantal bonafide boeren tussen 18-45 jaar plaatsen. De keuringen zijn streng. De heer T. Cnossen, directeur van de Christelijke Emigratie Centrale vertelde enkele van zijn tijdens een recente reis door Canada opgedane ervaringen. Wij proberen de voorlichting aan emigranten zo goed mogelijk te doen zijn, aldus de heer Cnossen, maar niettemin wordt ons nog wel eens iets gezegd in de zin van "ze hebben ons in Nederland nooit gezegd, dat hier in Canada geen braadslee is te krijgen..." De heer Cnossen vertelde enkele feiten over de stormachtige ontwikkeling die Canada doormaakt en die veroorzaakt dat er een tekort aan goede werkrachten is. Tenslotte werden nog enkele films over Canada vertoond.

29 januari 1959 Studiedag Jonge Boeren kring Heerlen

WIJNANDSRAD, 28 jan. (Eigen corr.). De studiedag voor de jonge Boeren en tuinders in de kring Heerlen, startte met een hoogmis, opgedragen in de R.K. Parochiekerk St. Stephanus, door pastoor Loo, geestelijk adviseur van de jonge boeren en tuinders, kring Heerlen. Hierna begaven de deelnemers zich naar zaal L'Ortye, alwaar de kringvoorzitter de heer L. Roebroek de studiedag opende met een

Seeing Hendrikus Josephus Akkermans' name on documents and seeing that he was known as Jos Akkermans has brought up a few thoughts and memories.

He must be the Jos Akkermans on my father's baptismal certificate. This would show that he was well involved in the manufacturing of my father's identity as Jozef Jacobus Nielissen. I do not know if Hendrikus Josephus Akkermans was my father's biological father. Yes, it is unfortunately possible, but if not him, it is someone very close to the family or in the family. (DNA says he is related to the Nielissen/Akkermans/Theelen families of Velden, Nielissen only by marriage to Akkermans though: Nielissen not his paternal line). Why I say this is because I heard a phone conversation my father was having with an unknown person when I was a teenager. He was asking "what was my father like?" To me this opens the possibility that his father was someone else because he knew Hendrikus Josephus Akkermans. I think but I do not know for sure, but I believe that the person on the other end of the phone conversation was a member of the Nielissen/Akkermans family here in Canada. They were speaking English.

Contacten en gebeurtenissen in Canada

1955 Then Martin and Gerda moved to Canada. I know that they were sponsored by the church and lived temporarily with a priest or in a priest residence in Gananoque, which is a town near Kingston. After they settled Jacobus and Maria moved to Kingston or just outside of it.

By 1955 or 1956 the whole immediate family was in Canada.

They sent my father a letter telling him to come to Canada because Jacobus who he believed at the time was his father was dying. So after a while my father immigrated to Canada. When he came to Canada basically the same thing happened. They took most of his belongings and money and he was living in the back shed attached to the house. Why? I don't know why my father took all this abuse!

1958 Sometime went by, he met my mother and got married - in 1958. He found out that the family had lied to him, Jacobus was not dying.

1964 Years later, in 1964, Jacobus was actually dying. This is where he finally told my father on his deathbed that he was not his father.

In Canada you can disinherit easily, but there was no reason to disinherit my father when Jacobus died. It think it was to simply exclude the one that was not his son. It was on his death bed that he disclosed to my father that he was not his biological father.

As for Maria Catharina Akkermans, she never treated us like we were her grandchildren.

1982 I have absolutely no relationship with any of the Nielissen/Akkermans here, since my father had the cardiac arrest and went into the hospital 8 months before he died. The Nielissen/Akkermans did so many awful things, they got barred from the hospital. The barring from the hospital was confirmed by a lady that lived down the road from us and worked on the floor my father was on in the hospital.

One of them, Gerda, the wife of Martin Nielissen, was caught searching my father's hospital room, Martin Nielissen went into the hospital and had an explosive argument with my father, and thirdly, the daughter of Anne Vandenburght, with her husband attempted to kidnap my father from the hospital. This whole period was a nightmare. Much of this I did not find out about until after my father came home. He was the one who told me, not the hospital about most of this.

I was talking to my younger brother yesterday to see if he remembered any of this and he did.

My father told me that they tried to take him out of the hospital because there were people from Holland waiting for him and they had papers they needed him to sign.

This to me is starting to come together. With my father's amnesia it was very difficult to know which time period his mind was in. One minute he was a child in the middle of the war in Holland and the next who knows which country he thought he was in. The doctors said this was not unusual with amnesia, his memory was fractured. Sometimes he only knew me as a small child and thought I was too young to know certain things.

Maybe attempting to separate himself from other relatives or even from his own past business deals. The Nielissen/Akkermans here in Canada were known for crooked business deals, drug dealing and so on. I never wanted to be connected to them and when people asked, I would say I was not related.

I am trying to put together the bits and pieces my father told me all those years ago. There was something about property but he was too sick to give me details that made sense to me at that time. I know the first properties my father owned here in Canada, the Nielissen/Akkermans family interfered with and attempted to take from him, so I was thinking that was what he was talking about..

welkomstwoord. Vervolgens hield pastoor Körner van Wijnandsrade een inleiding, waarna ir. J. Planje een lezing hield over het onderwerp "Structuur-beleid in de landbouw." Tijdens het forum werd in hoofdzaak van gedachten gewisseld over de Wet Vervreemding Landbouwgronden en de ruilverkaveling. 's Middags werd door de afdeling Wijnandsrade aan de leden en genodigden een koffietafel aangeboden. Na een korte pauze vond in de namiddag het culturele programma plaats met als hoofdschotel de buuttereedner Brouwers uit Schaesberg en een toneelspel door de afdeling Ubachsberg, getiteld "Der Schriever van de Koel".

Alles viel bijzonder in de smaak. Pastoor Loo sprak tenslotte een dankwoord, waarbij hij er o.m. op wees, dat voor een gezonde organisatie het trouwe bezoek van vergaderingen, studiedagen e.d. een eerste vereiste is. 's Avonds bood de afdeling Wijnandsrade aan alle jonge boeren en boerinnen uit de kring Heerlen een gezellige avond aan, waaraan meewerkte de plaatselijke boerenkapel "de Kwakkerte."

7 augustus 1926 BABYVOEDING.

Velen zal het erg omslachtig lijken om een kind elke week te wegen. In de praktijk valt dit wel wat mee. In bijna iedere huishouding is wel een familieschaal of we leenen deze even van een bevriend gezin. We plaatsen hier een mandje op met een zachte doek er in, leggen baby daar geheel ontkleed op en teekenen op een lijst het gewicht aan. De gewichtstoename van een kind in het eerste levensjaar is verbazend groot. Vaak is het oorspronkelijk gewicht met een half jaar verdubbeld, terwijl na een jaar de kleine driemaal zooveel weegt als bij de geboorte. Meestal gaat na de geboorte het gewicht eerst wat achteruit om daarna als alles goed gaat, geregeld wekelijks toe te nemen. Deze toename is in het begin het grootst, de eerste vier weken 1 1/2 á 2 ons per week. Met een half jaar is deze toename ongeveer 1 ons per week en met een jaar 3/4 ons per week. Onze weegschaal vertelt ons nu van zelf of het kind krijgt wat het toekomt. Is dit niet het geval, dan rusten we niet voor we gevonden hebben, hoe we de schaal weer aan het rijzen moeten krijgen. Er is niets waar we ons op het oog zoozeer in kunnen bedriegen als in deze vooruitgang. Mogelijk komt het doordat een moeder haar kind onophoudelijk ziet, maar een feit is, dat het zoo maar gebeuren kan, dat ze er niets van merkt als het gewicht een week of zes stilstaat. In dien tijd had er haast een paar pond bij behooren te komen. Wat zullen we het kind nu geven?

Als het kan niets anders dan borstvoeding. Is dit onvoldoende, ook als de moeder wat meer rust neemt of zich wat beter voedt dan borstvoeding aangevuld met melk, die in de juiste verhouding verdund is. Kan ook dit niet, dan wenden we ons om raad tot den dokter, liefst tot een kinderarts en stellen de voeding in overleg met deze samen. Het ware te wenschen, dat we op het platteland in bepaalde centra hiervoor consultatiebureaux hadden, omdat haast alle groeistoornissen hun oorsprong vinden in onvoldoende of ondoelmatige voeding. Ingewandsaandoeningen met als gevolg onvoldoende gewichtstoename, Engelsche ziekte, verschillende vormen van uitslag, spruw, te laat tanden krijgen, het staat alles in verband met de voeding. Hoe we een kunstmatige voeding moeten samenstellen is niet in korte woorden te zeggen. Dit zal geheel afhangen van de wijze waarop het kind er op reageert. Er zijn kinderen, die alles gemakkelijk verdragen en er zijn kinderen waarbij we voortdurend moeten laveeren. Een vorige keer heb ik er reeds op gewezen, dat een voeding enkel bestaande uit gekookte melk absoluut onvoldoende is, omdat hierin de vitaminen ontbreken. Vaak komt het ook voor, dat in de voeding voldoende kalkzouten ontbreken, waardoor het beenderstelsel zich niet kan ontwikkelen en we dus gevallen van Engelsche ziekte krijgen. Het te laat krijgen van de tanden wijst hier reeds op, zoodat we dan de voeding tijdig wat veranderen, opdat geen ernstige Engelsche ziekte zal ontstaan. Het kan ook gebeuren, dat het kind geen melk kan verdragen. Een karnemelkvoeding wordt dan vaak met goed gevolg toegepast. Waar de zuivelbereiding op de boerderij zich thans veelal beperkt tot het karnen in den zomer van een geringe hoeveelheid melk voor boter voor eigen gebruik, wil ik er nog even op wijzen, dat deze karnemelk voor de kindervoeding niet geschikt is. In de eerste plaats duurt meestal de verzuring te lang, zoodat in de melk niet enkel een omzetting door melkzuurbacteriën heeft plaats gehad, maar ook vele andere soorten van bacteriën zijn gegroeid en omzettingen hebben te weeg gebracht. In de tweede plaats bewaart men de karnemelk te lang, zoodat ook deze nog eens weer blootstaat aan gisten en rotten. Bij gebruik van zulke karnemelk geven we dus het kind geenzins een geregeld zuiver product. Voor dit doel zijn wel kleine glazen handkarntjes in den handel. Al wat betrekking heeft op de voeding van het kind, moet door de moeder zelf geschieden. Al wat we er voor gebruiken moet absoluut zuiver zijn. Een melkflesch en een speen zijn niet zuiver, wanneer we er geen melkresten meer in zien, maar slechts wanneer we ze uitgekookt en uitgeborsteld hebben. Neem ook voor dit doel aparte pannen, die niemand anders mag aanraken. Wees vooral voorzichtig in de warme zomermaanden. Ieder jaar weer gaat dan het sterftcijfer van zuigelingen sterk naar boven, voornamelijk door voedingsstoornissen. Een eenvoudige goede manier is de volgende. Kook de melk zoodra ge ze ontvangt door. De bacteriën, die er bij het melken in kwamen worden dan direct gedood nog voor ze gelegenheid hadden, zich tot een onnoemelijk groot aantal te vermeerderen. Breng deze heete melk direct op goede samenstelling met gekookt water en suiker en doe ze zoo heet mogelijk in uitgekookte flesschen. Deze laatste zijn in den handel van een soort glas, dat tegen alle temperaturen bestand is (prijs 25 cent per stuk). Vul direct zooveel flesschen als ge nodig hebt totdat ge weer versche melk ontvangt. Flesschen kan men geschikt uitkoken in een langwerpige emaille teiltje op een petroleumgastoestel. Kook tegelijk een aantal kurken mee uit en sluit hiermee direct de uitgekookte en met heete melk gevulde flesschen. Ook kan men de flesschen sluiten met zuivere watten. Zet deze flesschen zoo in een kelder en breng telkens als ge er een nodig hebt deze op temperatuur door de heele flesch in wat warm water te zetten en goed door te schudden. Aan het ooglid kan men voelen of de temperatuur goed is, de hand is te ongevoelig. Het spreekt van zelf, dat, waar we zoo bang zijn het kind iets te geven wat niet zindelijk is, we dotjes en fopspenen ten eenenmate afschaffen. Een kind, dat ze nooit gekend heeft, is er niet minder rustig om en wanneer ze van den grond opgenomen, aan een punt van het schort afgeveegd en weer in het mondje gestopt worden, kan het kind er alleen maar nadeel van ondervinden.

5 februari 1927 BABY-VERZORGING

Wij hebben onze baby een helen tijd in den steek gelaten en zullen maar aannemen, dat hij onderwijl

flink gegroeid is. Een gezonde baby heeft een glanzend huidje, de oogjes tintelen, het vleesch is veerkrachtig, het kind is speelziek en tevreden. Huilt een kind voortdurend, dan hapert er wat aan. Veelal hapert het aan de voeding. Ook borstvoeding let zeer nauw, vooral wanneer de borst niet ruim voldoende heeft. Hapert er iets aan dan doet met het verstandigst zich zoo mogelijk direct tot een zeer bekwaam kinderarts wenden. De inzichten dezer babyvoeding wijzigen zich de laatste jaren zoo sterk, dat niet alle doktoren den tijd vinden om naast al hun drukke bezigheden, dit volkomen bij te houden. Kinderverzorging is ook voor doktoren een wetenschap op zich zelf en het behoeft geen betoog, dat een dokter die niets anders als kinderen ziet, heel wat meer ervaring op dit gebied verzamelt, als een dokter, die van alles behandelt. De eerste zes weken noemt men wel de domme zes weken. Het gezonde kind slaapt altijd en vindt nog niet anders van belang, dan alleen dat het zijn maagje vol krijgt. Toch kan men al heel gauw opmerken of het kind hoort. Een sterk geluid zal het al spoedig doen opschrikken, hoewel ook het gevoel hierin meewerkt. Een kind dat niet hooren kan, kan ons niet hooren praten en daardoor ook zelf niet leeren praten en zal doofstom worden, ook al is het spraakorgaan op zich zelf goed. Pas wanneer het kind de klanken onnoemelijk vaak gehoord heeft, gaat het trachten deze zelf ook zich zelf verbeterd. Merkwaardig is vaak hoe het kind nog vaak zich zelf verbetert. Merkwaardig is vaak hoe het kind .dan op een woord dat het nooit eerder gehoord heeft reageert. Vragende wordt het eenige keeren nagezegd tot dat het goed is en dan heeft het zich ook weer dit woord eigen gemaakt. Ook merkt men al spoedig of een kind ziet, doen b.v. een hand langzaam voorlangs de oogjes te bewegen. Weldra zal het deze beweging volgen. Met zes weken, soms al eerder, lacht het kind. Ook toont het dan al dat het zijn moeder herkent. Met drie maanden komt er plotseling weer een groote verandering. Nu wordt het in eens veel levendiger en bewegelijker. We zien het kind pogingen doen om zich op te richten. Laat het kind echter nog niet zitten, ook niet gesteund door kussens en steun als het kind gedragen wordt het rugje nog. Het beenderenstelsel van een pas geboren kind is niet zooals bij een volwassen mensch opgebouwd uit beenweefsel, maar uit kraakbeenweefsel. Het groote verschil tusschen deze beide weefsels is voornamelijk, dat het kraakbeenweefsel veel minder vast en stevig en veel meer veerkrachtig is doordat zich hierin nog geen kalk heeft opgezet. Langzaam, zeer langzaam gaat het kraakbeenweefsel over in beenweefsel, doordat zich phosphorzure kalk in het beenderstelsel afzet. Men wil, dat dit proces pas met ongeveer 30 jaar voltooid is. Het slappe beenderenstelsel van het pasgeboren kind is niet in staat het lichaampje zooveel steun te geven, dat het lichaam rechtop gehouden kan worden. Wordt het echter steviger, dan gaat daarmee gepaard, dat het kind zich sterk begint te gevoelen en lust heeft zich op te richten. Een pasgeboren kind vertoont ook niet de minste behoefte daaraan. Niet alleen het beenderenstelsel, ook het spierstelsel is eerst nog zeer onvoldoende. Het kind kan zijn spieren nog niet volkomen gebruiken en vaak nog heelemaal niet beheerschen, zoodat het als het iets wil grijpen het honderdmaal naast grijpt. Het geeft echter den moed niet op. Het probeert weer en weer tot in het oneindige. Het kind oefent zich spelenderwijze. Tenslotte bereikt het zijn doel en dan stelt het zich weer een nieuw doel en oefent zich weer. Zoo gaat het heel de jeugd door, steeds weet in talloze, nutteloos schijnende spelletjes, waarin het kind echter steeds bezig is zijn spieren te oefenen en te leren deze volkomen te beheerschen. Rust roest! Dit geldt nergens meer voor, als voor ons spierstelsel. De spieren van een gebroken arm, die, om het gebroken been gelegenheid te geven weer aaneen te groeien en niet te verschuiven, langen tijd buiten werking gesteld zijn, zijn als de beenbreuk genezen is, onbruikbaar geworden, en er is een heele reeks oefeningen noodig, om ze weer als van ouds te krijgen. Hoeveel meer moeten dan nog de spieren van een zuigeling oefening behoeven, want het kind heeft ze nog nooit goed kunnen gebruiken. De natuur wijst dit ook al weer zoo prachtig aan, immers het kind wil niets liever als trappelen en grijpen. Geef het daartoe ruimschoots de gelegenheid. OM het kleertjes waarin het zich bewegen kan, als deze behoefte ontstaat en dat is zoo ongeveer met drie maanden. Neem ia?? een goed verwarmde omgeving de dekentjes weg en laat het zijn gang gaan, het kraait het uit van pret en is bezig kracht te verzamelen. Is eindelijk het beenderenstelsel vast genoeg geworden en heeft het kind zijn spieroefeningen zoo ver voortgezet, dat het kans ziet zich zelf omhoog te hijschen, dan mag het zitten, want dan zakt het niet meer in elkaar, zoodat de organen te veel in de knoei komen, dar zit het werkelijk. Laat het dit echter gerust zelf uitvinden. Zoolang het bezig is zich te oefenen is het zoet. Wordt de wieg te klein voor zijn oefeningen, leg het dan op den grond, 't liefst in een looprek, waarin een matrasje ligt van zegras; met hierover een molton kleed. Het looprek moet rondom afgesloten zijn, zoodat het kind niet in den tocht ligt, want op den vloer is het altijd tochtig. Wie zelf eens op den grond gaat zitten zal dit ervaren, vooral bij het opengaan der deuren. Een eenvoudige afsluiting is niet groote stukken carton, welke men b.v. bij een boekbinder op maat bestelt. Loonrekken zijn gemakkelijk samen-klanbaar in den handel. De overgang van de Warme wieg naar het looprek blijft echter groot. Het kind moet daarom warmer gekleed worden, door het b.v. een borstrokje en warme kousjes aan te trekken. Desnoods geve men het ook sokjes. Geef het echter nog geen schoentjes. Laat het voetje, zoolang als het kind niet staat zich nog ongehinderd ontwikkelen. In plaats van in een looprek, wordt baby ook vvd ??in een kinderledikantje gelegd, waarin men alleen het matrasje laat liggen. Dit heeft behalve de zuinigheid voor, dat het wat hooger van den vloer is. Met zeven maanden ongeveer kan men een gezond kind gerust deze vrijheid geven.

13 september 1945 **ONS GELD WORDT VERNIEUWD**

26 September de fatale datum

Niemand meer dan een tientje nieuw geld

Woensdag 26 September verliest al het thans in omloop zijnde papiergeld zijn geldigheid - Iedereen kan tevoren tien gulden oud geld voor tien gulden nieuw geld inwisselen - Niemand mag meer dan f300 inleveren - Tevoren moet het overtollige geld bij bank of giro worden gestort - Het bankgeheim is opgeheven

Gij hebt getoond, dat gij een oorlog en een oorlogseconomie hebt kunnen doorstaan. Toont thans dat gij ertegen opgewassen zijt, om ook de pijn, die de geboorte van een vredes-economie met zich meebrengt, moedig te verdragen.

Radiorede Minister Lief tinck

De minister van Financiën, prof. pr. P. Lief tinck, heeft gisteravond de volgende radiorede gehouden: Landgenooten,

Tot de maatregelen, die voor het herstel van ons land onvermijdelijk zijn, behoort de door U allen reeds lang verwachte en door de regeering zeer gewenschte geld verwisseling. Het vooruitzicht daarvan heeft bij velen, wier medewerking voor den wederopbouw van ons land onmisbaar is, een min of meer afwachtende houding teweeg gebracht, die het herstel van ons land bepaald niet kan velen. De geldovervloed heeft op de arbeidslust niet bevorderend gewerkt, terwijl arbeid, en de noodige hulpmiddelen daartoe de eerste voorwaarden zijn voor den wederopbouw. De zwarte handelaar met een portefeuille vol bankpapier is nog steeds niet geheel van het tooneel verdwenen. Dat deze zaak de regeering in hooge mate ter harte ging, moge blijken uit het feit, dat in den loop van de afgelopen weken reeds een aantal maatregelen op het gebied van het geldwezen werd genomen, zooals de inlevering der f100.- biljetten, de registratie van alle bedrijfstransacties van juweliers en een aantal andere bepalingen. Wat tot dusverre is geschied, kan echter slechts als voorbereidend werk gelden. De volledige geldvernieuwing kon nog niet ter hand worden genomen omdat - zooals U thans wel allen weet - het nieuwe papiergeld nog niet gereed was.

Het nieuwe papier is er

Van het eerste moment af, dat ik op het Departement van Financiën kwam, heb ik er achterheen gezeten om de aflevering van het door mijn voorganger dr. Huysmans, - die de eer verdient den grondslag te hebben gelegd, waar op ik kon voortbouwen, - om de aflevering dus van het door dr. Huysmans ten deele in Engeland, ten deele in Nederland bestelde papiergeld zooveel mogelijk te versnellen. Ik ben er herhaaldelijk voor naar Engeland gegaan en ik ben er in geslaagd, dankzij de hulp van de Bank of England, bij de Engelsche drukkers van bankpapier, die groote orders uit verschillende landen hadden loopen, voor onze bestelling voorrang te verkrijgen. De laatste twee maanden werkten de betrokken Engelsche fabrieken practisch uitsluitend voor ons. De grootste moeilijkheid, die aan de vervulling van onzen wensch naar grooter snelheid in den weg stond, lag in een gemis aan geschoold personeel. Het drukken van papiergeld - dit zal ieder, die met de grafische vakken vertrouwd is, bekend zijn - is een uiterst zorgvuldig werk. Elk biljet moet afzonderlijk worden gecontroleerd en U zult verrast zijn te hooren, dat gemiddeld van elke honderd biljetten er niet minder dan vier moeten worden afgekeurd. De productie in Nederland, waar ook een belangrijke order werd geplaatst, werd geremd door de beperkte capaciteit van de papierfabriek die de voor de biljetten benoodigde speciale papiersoort moest leveren. Gedurende de laatste weken kwamen de geplaatste bestellingen los. Wij hadden de moeilijke vraag te beantwoorden, of de hoeveelheid, die wij aan het einde van deze maand ter beschikking zullen hebben, voldoende kon worden geacht om de inwisseling van het resterende geld te doen plaats vinden. Ik meen thans dat de stap vandaag over veertien dagen verantwoord is; hedenavond is in verband daar mede de beschikking Geldzuivering 1945 in het Staatsblad verschenen.

Niet als een verrassing

Uit het feit van deze aankondiging blijkt, dat de regeering met de geldzuivering NIET als een verrassing, als een donderslag uit helderen hemel wil komen. Dit biedt, van het standpunt van de regeering uit gezien, het voordeel, dat de ingrijpende operatie, die wij gaan toepassen, beter kan worden voorbereid en toegelicht. Het voordeel voor U allen is, dat ge tijdig rekening kunt houden met hetgeen er van U zal worden verlangd en dat de maatregel aanzienlijk vlotter zal kunnen verlopen dan wanneer U - zooals bij de inlevering van de honderd gulden biljetten het geval was - zoudt worden verrast. Ik stel mij voor U thans allereerst een indruk te geven van hetgeen er zal geschieden, om daarna bij de bedoeling, die de operatie heeft, nog een oogenblik stil te staan. Met technische details zal ik mij in dit verband zoo weinig mogelijk ophouden. De pers zal U daaromtrent in de komende dagen stellig uitvoerig op de hoogte brengen.

OP WOENSDAG 26 SEPTEMBER, VANDAAG OVER 14 DAGEN, VERLIEST AL HET THANS ZICH IN OMLOOP BEVINDENDE PAPIERGELD ZIJN GELDIGHED.

Deze maatregel heeft betrekking op: alle bankbiljetten uitgegeven door de Nederlandsche Bank, alle zilverbons en alle muntbiljetten, die door de geallieerde troepen zijn medegebracht en die vooral in het zuiden des lands in omloop zijn gebracht. Met ingang van denzelfden dag worden alle tegoeden bij banken, spaarbanken en giro-instellingen geblokkeerd.

Dit is de kern van de Beschikking Geldzuivering 1945. Het behoeft echter geen betoog, dat een zoo ingrijpende maatregel door vele andere voorzieningen moet worden aangevuld, wanneer men een ontwrichting van het economisch leven wil vermijden. Enkelevan de voornaamste vragen, die in dit verband ongetwijfeld bij U zullen opkomen, zal ik thans gaarne beantwoorden.

Het economisch verkeer

Zoodra de inlevering is voltooid, wordt - zooals ik reeds aanstipte - met een verdere beschikbaarstelling van nieuw papiergeld begonnen, terwijl nevens de geblokkeerde bank- en girorekeningen volgens bepaalde maatstaven, d.w.z. geleidelijk en naar behoefte, zullen worden vrijgegeven. Het spreekt van zelf, dat de geld zuivering niet mag leiden tot een vastloopen van het economisch verkeer. Daarom zal voor alle economisch gewenschte en gerechtvaardigde transacties volledige betalingsmogelijkheid worden geopend. Ongewenschte transacties daarentegen zullen met alle kracht worden belet; het is mijn stellige overtuiging, dat de geldzuivering de beste maatregel zal blijken, die tot dusverre ter bestrijding van den zoo gehaten zwarten handel is genomen. Het zou, met dit doel voor oogen, onverstandig zijn de bijzonderheden omtrent het vrijgeven van geblokkeerd geld reeds thans bekend te maken. Nadere mededeelingen daarover kan men tegen het eind van de inleveringsweek tegemoet zien. De maatregelen, die dan zullen worden getroffen, zullen er ten volle op gericht zijn om het economisch leven weer vlot te doen verlopen.

Hiermede meen ik de belangrijkste vraagpunten, die bij U zullen zijn gerezen, kort te hebben beantwoord. Thans nog iets meer over de bedoeling, die met de besproken maatregelen wordt nagestreefd.

Waarom geldvernieuwing

Het is noodig, dat een ieder niet slechts weet wat er gaat gebeuren, maar ook met welke oogmerken de zoo ingrijpende operatie der geldvernieuwing wordt verricht. Ik stel er veel prijs op in dit opzicht volkomen openhartig te zijn. De gangbare opvatting is, dat geldzuivering noodzakelijk is om zwarte winsten op te sporen en om degenen, die deze zwarte winsten hebben gemaakt, te treffen. Ik wil allermint tegenspreken dat dit een zeer belangrijke overweging uitmaakt, maar zij is stellig niet de eenige. Het is goed, dat ons geheele Nederlandsche volk er van doordrongen wordt, dat wij na vijf jaren van Duitsche afpersing en bankroetierspolitiek zoo berooid zijn als niemand voor mogelijk had gehouden. Aan den eenen kant staat een buiten alle verhouding gestegen hoeveelheid betaalmiddelen, die bij de bezitters de illusie wekt van rijkdom: aan den anderen kant is het nationaal vermogen - in goederen gemeten - sterk gedaald. De staatsschuld kan nog niet nauwkeurig worden berekend, doch is van de orde van grootte van twintig à vijfen-twintig milliard gulden.

De geldvernieuwing moet mede worden beschouwd tegen den achtergrond van deze feiten. Zij moet in belangrijke mate dienstbaar worden gemaakt aan het herstel van het evenwicht tusschen de hoeveelheid goederen en de hoeveelheid geld. Aan een billijke verdeeling van den last, dien de Nederlandsche gemeenschap heeft te dragen, en aan het geven van de noodige leiding aan de door het oude geld vertegenwoordigde koopkracht.

Drieledig doel

De geldzuivering, tezamen met verscheidene andere maatregelen, die nog zullen worden bekend gemaakt, heeft daarom een drieledig doel. In de eerste plaats biedt zij de gelegenheid een momentopname te maken van de liquide vermogensposities en een onderzoek in te stellen naar de zuiverheld van de bron, waaruit dit bezit is ontsproten; in de derde plaats verschaft zij de regeering controle over de besteding van het geaccumuleerde geldbezit, opdat er zorg voor kan worden gedragen, dat dit op een wijze wordt aangewend, die in over eenstemming is met de belangen van de volkswelvaart en met de behoeften van den staat.

Wat de beperking van de geldsomloop aangaat, is het streven van de regeering erop gericht om te verhinderen, dat haar door een overmaat van geld de beheersching van het prijs- en loonpeil uit de hand wordt geslagen. Nog altijd worden de bestaande prijs- en loonnormen op schrikbarende wijze overtreden. Dit brengt niet alleen hen, die zich aan die normen loyaal willen houden, ernstig in het nadeel tegenover diegenen, die door brutale overbiedingen de beschikbare goederen en arbeidskrachten tot zich trachten te trekken, het vormt in het algemeen een gevaar voor de rust op verschillende markten, in de eerste plaats op de arbeidsmarkt, en een bedreiging voor de waardebestendigheid van het geld. De mogelijkheid om de prijzen op te jagen boven het peil, dat de regeering toelaatbaar acht, heeft voor het binnenland groot bezwaar. Het bedrijfsleven moet met het oog op zijn calculaties weten, waar het aan toe is en de kleine vaste inkomentrekkers, zooals de vele duizenden pensioengerechtigden, hebben er recht op dat de regeering waakt voor de zekerheid van het toch al sobere bestaan, dat zij zich door een lang leven van arbeid hebben verworven. Ook in verband met onze internationale positie moet een stijging van het kostenpeil aan zekere grenzen worden gebonden. Anders verzwakken wij onze concurrentiepositie op de buitenlandsche markten en wordt de zoo gewenschte inschakeling van onze arbeidskrachten in de exportindustrieën en de daarvan afhankelijke bedrijfstakken geremd.

De inventarisatie van het geldzuivering zelf ongetwijfeld sommigen uwer zal berokkenen, dient ge als den tijdelijken prijs te zien voor de verzekering van den grondslag waarop Uw bestaan is gevestigd. Als u zich de ellende, die een inflatie, d.w.z. een ongeremd stijging van den geldsomloop en van prijzen en loonen veroorzaakt, duidelijk voor oogen stelt, zult U zich met eventueel opkomende, tijdelijke moeilijkheden gemakkelijker kunnen verzoenen.

De inventarisatie van het geldvermogen, die de regeering ln de tweede plaats met de geldvernieuwing beoogt, valt samen met een effectenregistratie, de registratie van het buitenlandsche deviezenbezit, de registratie van tijdens de bezettingsperiode afgesloten levensverzekeringscontracten en van nieuw afgesloten hypotheken, alsmede een herwaardeering van onroerend bezit. Deze maatregelen zullen de gegevens verschaffen over de verdeeling van het volksvermogen waarover voor het nemen van de geraamde belasting maatregelen moet worden beschikt. Een Van die hulpmaatregelen wil ik in het bijzonder noemen.

Het Bankgeheim

IN HET DEZER DAGEN AFGEKONDIGDE NAVORDERINGSBESLUIT BETREFFENDE DE BELASTINGEN, IS REEDS DE OPHEFFING VAN HET BANKGEHEIM OPGENOMEN.

Geen contant geld in omloop

Gedurende de inleveringsweek en waarschijnlijk nog enkele dagen daarna, zal er vrijwel geen contant geld in omloop zijn. De ervaring in het buitenland heeft geleerd, dat gelijktijdige circulatie van oud en nieuw geld in hooge mate ongewenscht is, omdat de zwarte handel dan zeker probeert zijn oude, besmette geld tegen nieuw, gezuiverd geld om te ruilen. Het zou het beste zijn, als geen nieuw geld in omloop kwam voordat al het oude geld uit de markt is, dat is dus aan het einde van de inleveringsweek. Wanneer dit beginsel in volle gestrengheid wordt doorgevoerd, zou gedurende meer dan een week het betalingsverkeer geheel stil staan. Om dit te voorkomen zal ieder gezinshoofd in staat worden gesteld vooraf, dat wil zeggen **voor 26 September a.s.**, een klein bedrag aan oud geld tegen nieuw geld in te wisselen. Voor hen die niet leven in gezinsverband wordt een gelijke mogelijkheid geschapen.

EEN TIENTJE PER PERSOON

Dit nieuwe geld zal worden uitgereikt door de distributiediensten tot een bedrag van tien gulden per persoon. Een gezin van vijf personen kan dus de beschikking krijgen over f50.-. Het genoemde bedrag is bestemd om gedurende de inleveringsweek de normale huishoudelijke uitgaven te doen. Grootere betalingen, die in de inleveringsweek vervallen, zullen noodgedwongen tot na die week moeten worden uitgesteld.

Zaterdag 29 September geen loon

Op den Zaterdag in de inleveringsweek zal de normale wekelijksche loonbetaling niet kunnen plaats vinden, om de eenvoudige reden, dat er op dien dag geen betaalmiddelen beschikbaar zullen zijn. De werkgevers worden uitgenoodigd om, voor zooveel zulks verantwoord is, loonvoorschotten te verlenen, opdat b.v. groote gezinnen inderdaad in staat zullen zijn per hoofd f10 oud geld tegen nieuw geld in te wisselen. Verder zal al het noodige worden gedaan om ervoor te zorgen, dat zoo spoedig mogelijk na het eind van de inleveringsweek - op 4, 5 of 6 October dus - een dubbele loonbetaling zal kunnen geschieden. Ook de maandsalarissen over September zullen pas in de tweede helft van de eerste week van October kunnen worden voldaan, evenals de uitbetaling van wachtgelden, pensioenen en lijfrenten e.d., alles natuurlijk in nieuw geld.

Wanneer iedereen in de inleveringsweek zijn volledigen kasvoorraad ter inlevering zou aanbieden, zou het in hooge mate twijfelachtig zijn of de kantoren, die daartoe zijn bestemd, snel genoeg den stroom zouden kunnen verwerken - het in te leveren geld immers bestaat uit verscheidene honderden miljoenen biljetten. Het departement van financiën heeft U reeds herhaaldelijk aangeraden uw overtollig kas geld niet in huis te houden, maar dit naar een bank, commissionair of spaarbank te brengen, dan wel dit te storten bij een giro-instelling. Deze handelwijze moet thans zooveel mogelijk worden toegepast om te voorkomen, dat men gedurende de inleveringsweek het werk niet aan zal kunnen.

ER IS DAAROM BEPAALD - EN IK DEEL U DIT MET BIJZONDEREN NADRUK MEDE - DAT PARTICULIEREN GEDURENDE DE INLEVERINGSWEEK NIET MEER MOGEN INLEVEREN DAN DRIEHONDERD GULDEN p. GEZIN. - VOOR ALLEENSTAANDEN GELDT HETZELFDE MAXIMUM.

Een ieder moet er dus voor zorgen, dat hij, voordat de inlevering begint, zoo krap mogelijk bij kas is. Van nu af aan is het van het allergrootste belang, dat U zich overtuigt van de hoeveelheid geld, die U en Uw huisgenooten in contanten hebben en dat U het overbodige bedrag tijdig dus voor 26 September a.s. - stort bij de aangewezen instellingen. Men kan eveneens gebruik maken van de mogelijkheid om zijn geld te bestemmen voor een vrijwillige zekerheidstelling wegens reeds vervallen of nog te heffen belastingen, wat het voordeel heeft, dat men dan een rente kweekt. Ik herhaal als de officieele inlevering begint, wordt nog slechts een bedrag van ten hoogste driehonderd gulden per gezin of alleenstaande aangenomen. Voor de bedrijven geldt deze beperking niet. Van de inneming van het zinken geld wordt voorloopig afgezien. Men moet dit echter niet gaan oppotten. Over het zilvergeld, dat men eventueel nog heeft, behoeft men zich niet ongerust te maken.

Ook net nieuw verworven roerende bezit, in den vorm van werktuigen, duurzame gebruiksgoederen en kostbaarheden, zal aan een onderzoek worden onderworpen. Het overzicht, dat wij op deze wijze hopen te verkrijgen in hooge mate behulpzaam zijn om de winsten, die zijn voortgesproten uit den zwarten handel, en de inkomens, die zijn verdiend door degenen, die hand- en spandiensten hebben verleend aan den vijand en misbruik hebben gemaakt van den nood van hun medeburgers, te achterhalen. Ik geef U de verzekering dat het ministerie van financiën met deze lieden en met hen die er aan hebben medegewerkt om de zoo verworven rijkdommen te laten onderduiken, bijzonder weinig consideratie zal hebben. Verder kan men verwachten een zware heffing op alle door de buitengewone omstandigheden van de laatste jaren verkregen vermogens-vermeerdering, terwijl nog een verdere vermogensheffing ineens in het vooruitzicht is.

Over de controle op de besteding van het geaccumuleerde geldbezit, die de regeering zich door de inlevering van het papiergeld verwerft, sprak ik al met een enkel woord in verband met de a.s. de blokkeering van de bank- en giro-tegoeden. Afgezien van de bedragen, die noodzakelijk zijn voor loonbetalingen, pensioenen, wachtgelden e.d. en voor de financiering van het loopende handelsverkeer zal de besteding van deze tegoeden in de eerste plaats gericht moeten worden op het herstel en op de herwinning van Nederland's plaats in de wereld. Deze gedachte heeft reeds toepassing gevonden, met betrekking tot de uitkeeringen wegens geleden oorlogsschade, waarvan de hervatting a.s. is. Het zou hoogst ongewenscht zijn, indien deze uitkeeringen, die zijn bestemd om de verwoeste woningen, kantoren en fabrieken te herbouwen, om de bedrijven aan nieuwe installaties te helpen en de voorraden aan te vullen om de huizen weer te meubileren en in de kleding behoefte te voorzien, voor directe verbruiks-doeleinden zouden worden onttrokken.

Zware straffen

De regeering beschouwt de geldvernieuwing, waarvan ik U de procedure en bedoeling in enkele hoofdzaken heb geschetst, als een uiterst belangrijke taak en op grond daarvan acht zij zich gerechtigd tegen hen die bedoelingen trachten te doorkruisen, met groote gestrengheid op te treden; op overtredingen van de voorschriften zijn zware straffen gesteld, zoowel van strafrechtelijken als van vermogensrechtelijken aard. Het is mij bekend, dat velen hopen slimmer te zijn dan de regeering en het is mij evenzeer bekend, van welke sluipwegen en manipulaties zij zich bedienen. Ik heb onlangs een anoniemen brief ontvangen van iemand, die mij - honend - bedankte voor de gelegenheid, die hij, terwijl de geldzuivering op zich liet wachten, meende te hebben gevonden om zijn zwarte geld in veiligheid te brengen, tegen deze lieden zeg ik: juicht niet te vroeg. Het zal U blijken, dat wij diverse verrassingen voor U in petto hebben, die voor u niet plezierig zullen zijn.

Het goedwillende deel van de bevolking roep ik toe: Laat U niet in met hen die in de afgelopen jaren ons volksleven hebben vergiftigd. Gaat niet in op aanbiedingen, die U zouden kunnen worden gedaan, doch helpt daarentegen de regeering het doel te bereiken, dat zij zich in het belang van het land heeft gesteld en met inzet van al haar krachten zal najagen.

Veel overleg vereischt

De geldvernieuwing is op komst. Ik heb U haar opzet en haar doel in groote lijnen geschetst. Wij staan aan den vooravond van een maatregel, die hier te lande nog nimmer is beproefd en die, naar ik hoop, in de toekomst nimmer zal behoeven te worden herhaald. Ik verheel mij niet, dat ons volk een week tegemoet gaat waarop het zich met groot overleg zal moeten voorbereiden en waarin zich ongetwijfeld nog tal van moeilijkheden zullen voor doen. Het belang, dat met het welslagen van de geldvernieuwing wordt gediend, is echter oneindig veel groter dan het ongemak, dat zij zal veroorzaken, gij hebt in de achter ons liggende jaren getoond, dat gij een oorlog en een oorlogseconomie hebt kunnen doorstaan. Toont thans, dat gij ertegen opgewassen zijt, om ook de pijn, die de geboorte van een vredes-economie met zich meebrengt, moedig te verdragen.

17 februari 1936 EEN SCHANDAAL?

De "Haagsche Post" schrijft onder het opschrift "Handel in blanke scholieren" aldus: "Toen wij eenige weken geleden aandacht wijdden aan het bekende Megensche geval van kindermishandeling, meenden wij, zij het dan ook zeer beknopt, alle zijden van deze zaak te hebben belicht en wij volstonden derhalve met een ernstig beroep te doen op de verschillende voogdijvereeningen en -instanties om de controle op de gezinnen, waar kinderen ondergebracht worden, te verscherpen. Doch thans wordt ons door een ingewijde een aspect geopend, waarvan wij zelf - het zij eerlijk gezegd - met de grootste verwondering en verontwaardiging hebben kennis genomen. Een aspect, dat wij, ware het ons niet genoemd door een onverdachte figuur, een volslagen onpolitiek man, een vriend van kinderen en volwassenen, als ongeloofwaardig zouden hebben verworpen. Wij ontvingen van deze, door ons zéér hooggeschatte zijde, een brief over het Megensche geval, waaraan wij den volgende passus onveranderd ontleenen:

"Toen door de verhooging van de leerlingenschaal het onderwijzend personeel moest worden ingekrompen, greep men op verschillende dorpen deze kinderuitzending aan als een middel om een onderwijzer of onderwijzeres, die moest afvallen te redden. Er werd dan eenvoudig gezegd: "zooveel kinderen moeten er bijkomen" en dit getal werd bij de vereeniging aangevraagd. Door de personen van wie de zaak uitging, werd dan uitgemaakt, bij wie nog wel kinderen onderdak te brengen waren. Deze waren niet altijd dadelijk bereid. Er zijn mij wel gevallen bekend, dat sommige gezinnen eerst flink "bewerkt" moesten worden, voor ze de kinderen wilden aannemen. Dat dezen dan niet uit menschenlievendheid werden genomen, spreekt vanzelf. Kon men het benodigde aantal zoo niet geplaatst krijgen, dan kwam men

11 februari 1936 GRUWELIJKE KINDERMISHANDELING.

Kindje van twee jaar op onmenselijke wijze gefolterd. We hebben melding gemaakt van een geval van dieptreurige kindermishandeling te Heerlen, als gevolg waarvan de 39-jarige P. V., wonende in de Beersdal, is gearresteerd.

In de Limb. Koerier lezen we hierover nog:

De politie werd van een en ander op de hoogte gesteld door een woninginspectrice, die bij het onmenselijke echtpaar een bezoek had gebracht. Direct daarop begon een uitgebreid onderzoek, met als resultaat, dat allerlei dingen aan het licht kwamen, die bij een ieder grooten afschuw moeten wekken. Zoo is het meermalen voorgekomen, dat de vrouw van den man, een stiefgrootmoeder van het mishandelde kindje, de kleine een afstraffing toediende, zoodanig dat de arme peuter kermend van pijn over den vloer kroop, niet wetend hoe gauw het aan de kwellingen van het ontaarde mensch moest ontkomen.

Eenmaal zelfs kwamen de slagen zoo ongenadig hard op het ongelukkige bloedje terecht, dat het bewusteloos neerzeeg en voor dood bleef liggen. Het eene oogje was dichtgeslagen en toen het weer bijkwam moest het schreiend van pijn, met de onschuldige handjes voor het oog, haar eigen weg zoeken.

Achteraf vreesde men, dat het oogje was uitgeslagen, doch gelukkig bleek zulks niet het geval te zijn. In dezen toestand leefde de kleine sedert Maart 1935, verwaarloosd door grootmoeder, grootvader, moeder en de andere kinderen. Een anderen dag herhaalde zich een erger of minstens even afschuwelijke daad. Zonder een noemenswaardige aanleiding werd het verschoppelingetje beetgepakt en van de trappen gegooid.

Men kan zich zoiets moeilijk voorstellen. En toch is de realiteit nog misselijker en

tenslotte terecht bij mensen, die zich lieten overhalen door de vergoeding, omdat er toch altijd nog wel wat op zou overschieten, en zoo bracht men de kinderen op plaatsen, waar ze zeker niet thuis hoorden. Nu er gevaar dreigt, dat verschillende scholen, die geen voldoende aantal leerlingen hebben, zullen moeten worden opgeheven, begint men nog veel meer op deze manier te werken. Het heeft mij persoonlijk steeds verwonderd dat de vereenigingen zich voor dezen handel leenen. Ze moeten toch weten, dat dit niet anders dan op schade voor de kinderen kan uitloopen!"

Tot zoover onze briefschrijver, die (het worde nog eens gezegd) een man is, die uit hoofde van zijn werkzaamheid volkomen bevoegd is tot deze critiek. Critiek, die onzes inziensten volle overweging waard is en een mentaliteit onthult, die niet scherp genoeg kan worden gehekeld. Wie had kunnen vermoeden, dat er onder hen, die blijkbaar hart voor het onderwijs hebben, menschen schuilen, die zoo weinig hart voor het kind bezitten! Wij hebben ten zeerste verbaasd gestaan over dit ons onbekende aspect van de Megensche affaire. Mogen de vereenigingen, wien dit alles aangaat, spoedig de fouten en gevaren van haar gedragslijn inzien!"

onmenselijker. Zij tart als het ware iedere beschrijving. En dan wordt nog niet gesproken van de klappen en stooten, die het hulpelooze wicht ontving totdat het uit het mondje bloedde. Zulks uitsluitend, omdat het aan tafel morste. Verder is gebleken, dat tengevolge van de veelvuldige slagen het tandvleesch barstte, terwijl de tandjes als 't ware werden los geslagen. Ook ontzag de grootvader zich niet 't stakkertje, ondanks 't gesteun en hartroerend geschrei, met 'n harden schrobber af te schrobben om het vervolgens met koud water te overgieten.

Gelukkig is thans aan de kwellingen 'n einde gekomen. De man zit momenteel achter slot en grendel en zal zeker zijn verdiende straf niet ontgaan.

Aan den wensch van de jonge moeder F. V. is voldaan: ze is in het Meisjestehuis te Heerlen opgenomen. En 't kindje, Elsje genaamd, wordt in het ziekenhuis verpleegd.

WEEST WAAKZAAM EN PAKT AAN!
Geïllustreerd
DE "BIEZONDERE" BROEDERSCHOOL
MET FOTO'S TER WAARDE VAN 10.000 GLD.

Een gevaar voor de Jeugd
door D. J. BROEKHUIZEN
Bijgewerkte artikels verschenen in "Het Vaderland" Desember 1927

MET INGEZONDEN BIJDRAGE OVER HET CELIBAAT DOOR Dr. J. A. H. v. d. BRINK
VERKRIJGBAAR BIJ DE SCHRIJVER: STEYNLAAN 84 - DEN HAAG
Postcheque- en Girodienst .... No. 108332
PRIJS F0.15 (FRANKO PER POST F0.165)

EERBIEDIGLIK OPGEDRAGEN AAN:
PRIESTER W. WITTEMAN,
BISSCHOPPELIK INSPEKTEUR VAN HET R.-K. LAGER ONDERWIJS IN HET BISDOM HAARLEM;
"DE RESIDENTIEBODE";
het "GILDE DER KLARE WAARHEID".
EVULGETUR.
RSB. HULSMAN.
HAGAE COMITIS, DIE 20 JUNII 1928.

Of zou 't geen Godtsdienst zijn, reehtvaerdigheid te plegen
Maer slinx en rechts te staen naer allerhande goet?
Godt voeren in den mont, de valscheid in 't gemoedt?
De Waerheit greep wel eer die menschen by de slippen
En sprak: uw hart is verr': gij naekt me met de lippen.
De waerheit eischt het hart, en niet zoo zeer 't gebaer.
Dit laeste zonder 't eerst, dat maekt een' huichelaer.
Die by een cierlijk graf zeer aerdigh wort geleken.
Vol rottings binnen, en van buiten schoon bestreeken.
Vondel.

Een gezellige, goed verwarmde kamer met beschilderde wanden en gebeeldhouwde eiken tafel in 't midden; de vloer bedekt met linoleum.

In 't middaguur wordt dit vertrek betreden door een achttal statig en devoot voortschrijdende heren, die zich om de welvoorzene dis scharen en zich te goed doen aan een kostelik diner, bestaande uit: soep, aardappelen, groente, vlees en jus, vruchten, pudding en bier, terwijl na beëindiging een goede sigaar zich wel laat smaken. Het zij ze gegund!

Een bijna leeg, vuil lokaal met kale vloer. In 't midden enige ongeverfde planken op dito schragen.

In 't middaguur komen een twintigtal jongens, slobberdebonken, zou pater v. Ginniken zeggen, onder geleide van een der bovenbedoelde heren staan om de primitieve tafel, waarop in 't midden een gegalvaniseerde ketel of emmer en verder twintig diepe borden en lepels zijn geplaatst.

De heer geeft ieder een portie rode kool, die zwart ziet, uit de ketel en in verschillende, helaas niet schilderachtige, houding gaan ze aan 't kieskauwen, na eerst in koor een gebedje te hebben opgedreund. 't Is duidelijk: het diner smaakt hun niet.

DE BIEZONDERE SCHOOL AAN DE PARAMARIBOSTRAAT.

Het zal ons nooit tot oneer strekken, wanneer wij rotte plekken in ons openbaar Katoliek leven uitsnijden.

Door zeer gekompliseerde omstandigheden zijn ondertekenaars, R.-K. werkers aan de school in de Paramaribostraat, uit zuivere geloofsovertuiging genoodzaakt, zich te wenden met een artikel tot een neutraal blad. Dit is een opzienbarende uiting voor het oor van de algemene Katoliek. Laten wij hem echter geruststellen. Er is hoegenaamd geen boosheid aanwezig in het feit, de niet-Katolieke pers als middel voor propaganda der waarheid te benutten, zolang er nog geen oprechte Katolieke pers bestaat. Is het de liefde van Kristus, die ons niet anders kan doen handelen dan als koopmansbedrijven, die de Heilige Zaak Gods gebruiken om ruime dividenden uit te kunnen keren? Vandaar komt men ook zo dikwijls tot een onderlinge strijd, wat de lidmaten der Kerk, die één moeten zijn, toch niet betaamt. Vandaar ook kunnen bladen als de Residentiebode avond aan avond gevuld zijn met lektuur van scheldpartijen op alle andersdenkenden. Ware Katolieke kritiek is opbouwend, maar niet afbrekend.

Het is eervoller de fouten in zich zelf te herstellen en hevig aan te tasten, dan vervuld te zijn met de misstanden van andere richtingen. Waarlik: er is in ons eigen midden zo ontzaglijk veel te zuiveren!

Nodig is een absoluut apostoliese pers, die de Liefelijkheid en Zoete Geur van Jezus Kristus verspreidt van alle armen en eenvoudigen en die een dooddruk is voor de Farizeeërs in het eigen midden.

De Residentiebode van 13 Desember heeft een scherp artikel tegen het Vaderland en de heer Broekhuizen en is zo vrij, daarin verklaringen van de onderwijzer, de heer L., te publiceren, alsof deze de zegsman is van Broekhuizen, en het heet daarin dat hij de Residentiebode openlik machtigt te verklaren, dat de mededelingen van de heer Broekhuizen totaal verdraaid, aangedikt met schandelike fantasieën, in Het Vaderland zijn weergegeven. Een andere bemerking is er in het artikel wat de foto's betreft, n.l. dat daar ook een onderzoek naar ingesteld is door de politie op verzoek van de broeders en dat daarbij aangetoond is, dat deze foto's nooit bestaan hebben. De onderwijzer, de heer L., zou hebben verklaard, dat hij dit maar had gezegd, wijl hij driftig was geweest.

Nu kunnen wij hier opmerken, dat deze berichtgeving van de Residentiebode op absolute onwaarheid berust.

In het artikel van de 10 Desember stond ook nog het volgende;

"Wanneer een dame, moeder of zuster van een leerling, de broeder-onderwijzer wenst te spreken, over haar zoon of broertje, dan kan elkeen hierover een verhaaltje rondstrooien van een broeder, die zich met een dame afzonderde in de klasse na schooltijd. Daar is niets anders voor nodig dan een dosis karakter- en gewetenloosheid."

Wat dit berichtje van de Residentiebode betreft, zouden wij willen opmerken, dat dit uiterst beledigend is voor de beide schrijvers van dit artikel, aangezien zij op de meest kuise wijze maandenlang reeds met de overheid hunner school in onderhandeling zijn geweest over dit en alle andere gevallen, en op hun Katoliciteit bij deze handelingen niets was aan te merken, doch dat zij wel al die tijd, terwijl zij toch geen misdrijf bedreven hadden, ergerlik geplaagd en belasterd zijn. Er is hier niet onderzocht naar de waarheid van de door hen aangebrachte feiten, doch er is slechts gezocht, of er op het gedrag en de werkzaamheden van de te goeder trouw handelende aanbrengrers niets te vinden was om hen uit dit milieu te verwijderen.

Zoals bij de aanhef van dit artikel is aangegeven, zijn wij tenslotte gedwongen openbaar en niets ontziend, de Hogere Geestelike overheid te dwingen, zulke ongelukkige toestanden te verbeteren, opdat eenmaal aan onze school van een Katolieke Liefdadigheidsinstelling de ware Kristelike Liefde nog eens moge heersen. Elke Hemelsgezinde Katoliek en in het bijzonder hemelsgezind Geestelike moet noodzakelik uit zijn Liefde voor de Heilige Kerk in dit artikel een zuivere mening van de propaganda voor een bloeiend Katoliek leven

Somwijlen moeten ze ook nog bidden voor de weldoeners, die hun dit maal hebben verschaft. Hun zij wat beters gegund!

Deze schrijvende tegenstelling is waar te nemen in de R.K. Jongensschool, de St. Vincentiuschool, Paramaribostraat 21, 's-Gravenhage, waar in 't middaguur acht broeders-onderwijzer zich voeden en in 't zelfde middaguur twintig schooljongens worden gevoederd. De tegenstelling wordt nog schrijnender, waar de broeders een gelofte van armoede hebben algelegd (èn van kuisheid), terwijl dit, bij ons weten, van de jongens niet is geveerd. Tot goed begrip van de toestand nog enkele mededelingen:
Het enige bord en het enige stuk eetgereedschap der kinderen, de lepel, zijn in een minimum van tijd gereinigd met koud water door de absentie van vet in het eten. Dit wordt om ongeveer half elf gebracht in de ketel zonder hoes en is dus om twaalf uur koud. Het wordt geleverd door de "spijskokerij", Westeinde 173.
De St. Vincentiusvereniging ontvangt voor kindervoeding over 1928 een Gemeentelijk subsidie van f23.810.- + f10.820. = f34.630,-.
Het voedsel, door de centrale keuken van de neutrale vereniging "Kindervoeding", Gouwestr. 66 verstrekt, is blijkbaar voor arme Katholieke kinderen niet goed. Ziehier drie opeenvolgende weekmenu's:

Maandag: Rijstebrij Capucijners en saus en fijngehakt spek Rijstebrij
Dinsdag: Erwtensoepp Vleessoep Erwtensoepp
Woensdag: Andijvie Spinazie en geb. vis met apart bordje Rode kool en haché
Donderdag: Savoyekool Andijvie Peen m. aard.
Vrijdag: Gort m. rozijnen Rijstebrij Gort m. pruimen
Zaterdag: Br. bonensoep Br. bonensoep Vleessoep

Voor 10 kinderen mag besteld worden:

MENU	LIETERS
Rijstebrij...	7½
Vleessoep...	7½
Erwtensoepp...	7½
Br. bonensoep...	7½
Gort met Karnemelk	7½
Stamppot met vlees.	9
Rode kool...	8
en haché	1½
Stamppot en...	8
vis	10 stuks
Stamppot en...	8
worst	1 pond
Capucijners en...	4
saus	1½
Gort met rozijnen...	6
Witte bonen...	5

In de meeste gevallen zijn de porties te groot en wordt een mindere bestelling verwacht. Voor de enkele keren, dat de toegestane hoeveelheid te klein is, wordt na gehouden overleg meer eten gezonden.

Het afwassen van het eetgerei, w.o. natuurlijk ook vorken, geschiedt met een heet sop: water, zeep en soda en het nawassen met heet water. En dat is nodig!

Arme Róómse kinderen bekommt blijkbaar beter eten, dat ze weigeren, omdat het stinkt. Rode kool met aardappels is soms vermengd met etensresten als andijvie of gezouten snijbonen en... sterk gekruid.

Van weekmenu's is niets te bemerken. Ieder kind krijgt één bord spijs, wat vaak nog te veel blijkt.

De zomervoeding van de neutrale vereniging bestaat uit 2 sneden wit + 2 sneden bruin brood met kaas, koek, worst, boterhamspek of bruine suiker + ¼ L. melk.

Wie meer brood wenst, heeft maar te vragen.

Arme Róómse kinderen krijgen bij 't begin der zomervoeding 2 sneden wit + 1 snee bruin brood met koek of een weinigje suiker. Dat wordt later gereduseerd tot 1 snee wit + 1 snee bruin. Enige tijd werd het brood belegd met een schijf bloedworst, die stonk en groen zag. De hoeveelheid melk is minder dan ¼ L.

In de vakantie's gaat de voeding van de neutrale vereniging door. De Róómse voeding staat dan stop, evenals op kerkelijke feestdagen, of als een priester uit het Westeinde jubileert en de ouders wordt wijsgemaakt, dat er geen school is wegens verbouwing, de dag na Sinterklaasavond, wanneer er ook geen school is, maar niet de kinderen overvloedig gegeten en gedronken hebben.

Deze inlichtingen ontvingen we van zeer betrouwbare zijde.

konstateren en wij hopen, dat niet onmiddellijk de zo onnodige haat tegenover al wal niet katholiek is het oordeel over ons zal beheersen.

M. E. HOMS.

JOH. A. LEENDERS.

Na deze cri de coeur van twee der aan de school verbonden, menen we een uitvoerig stuk van de heer Broekhuizen ter weerlegging van wat de Residentiebode gisteravond schreef, achterwege te kunnen laten. Dat is ons ook aangenaam, omdat de heer Br. nu nader meende te moeten presiseren, wat de Rbode feitelijk wel toegaf: de gepleegde zedelikten.
Red.

Natuurlijk bleef hierop de Rsb. het antwoord weer niet schuldig; want bescheidenheid is een deugd, die ze absoluut niet kent. Nu moesten de twee inzenders het ontgelden en in haar ijver om de heer Homs te belasten en te belasteren schreef ze:

"De conciërge H. had een uitdrukkelijke instructie, dat wanneer er dames aan school kwamen om een Broeder over een leerling te spreken, hij deze na schooltijd niet door mocht laten gaan naar boven naar de klas, maar dat dit beneden in de gang moest geschieden. Hij had order de Broeder te roepen.

Hij overtrad meer dan eens die instructie en stuurde deze dames boven naar de klas.

En als dat gebeurde, dan gingen ze weer aantekeningen maken en overbrieven aan B., dat Broeder die en die na schooltijd damesbezoek ontving boven in zijn klas."

We danken de Residentiebode zeer voor deze mededeling.

Maar: 't is gewoon ontstellend!

Dat Homs het bestaan van een dergelijke instructie ontkent, doet weinig ter zake. Volgens de Rsb. was ze dan toch dringend nodig geweest.

De Residentiebode schrijft verder "Broeder" met een hoofdletter en "Broeder-Overste" met twee. De Maasbode gewaagt zelfs van "Eerwaarde Broeders."

Terwijl onze artikels verschenen, zaten we midden in de behandeling der Begroting en daarbij bleek, dat ze nog al de aandacht der Raadsleden getrokken hadden.

Uit het Raadsoverzicht van "Het Vaderland", d.d. 15 Des. siteren we:

"De heer De Visser heeft naast een pleidooi voor het openbaar onderwijs, of eigenlijk nog meer een pleidooi tegen het biezonder onderwijs, de kwestie der Roomse kindervoeding behandeld. Daar dansten de poppen weer bij. Doch alle interrupties konden hem niet van zijn à propos brengen en hij vroeg een kommissie van onderzoek; ook naar het geval met de door de heer Quant ondertekende kwitanties, dat deze van a tot z gelogen heeft verklaard. De R.K. fractie deed er het zwijgen toe.

De overigens onvermoeide interrumpceerde hiielden zich stil, toen hij vroeg of zij bereid waren een kommissie te vragen. Het zal waarschijnlijk toch wel tot een onderzoek komen, want wethouder v. d. Meulen offerde de onderstelling dat de fractie wel geen bezwaar zou hebben en is dan gaarne bereid een onderzoek te doen instellen."

De vorige avond had de heer De Visser het R.-K. Huisvestingskomitee reeds van fraude met Gemeentegelden beschuldigd.

Uit het Raadsverslag van Het Vaderland knippen we:

"Spr., de heer Lingbeek (H.G.S.) behandelt verder de R.-K. schoolvoeding van de H.

Vincentius a Paulo. In het Vad. worden over de scholen der vereniging dingen verteld, waarop van toepassing is: wie het schrikkelikst er van zwijgt, die heeft het meest gezegd! Wat er over het voedsel voor de kinderen in wordt gezegd, geeft te denken. Het eten stinkt soms, is onvoldoende, wordt ingehouden in verband met onvoldoende kerkbezoek enz. Ook wordt in die artikelen geklaagd, dat wethouder Quant, die tevens voorzitter der Vincentiusvereniging is, ekstra schoolgeld heft. De redaktie heeft verklaard, dat zij in hoofdzaak van de waarheid van de artikelen van de heer Broekhuizen overtuigd is. Het eten heeft ze zelf gezien en het was onvoldoende van samenstelling en h. i. geen dubbeltje waard, al kost het de gemeente aan de vereniging 37½ cent. Spr. heeft personen gehoord, die hem hebben verzekerd, dat het artikel waarheid bevat en in het Vad. van hedenavond staat ook een ondertekende verklaring van een leke-onderwijzer en een amanuensis aan die school, dat het artikel waarheid bevat.

Spr. vraagt hoe de rapporten aan de gemeente waren en zo die gunstig waren, hoe het dan kan, dat het nu zo slecht is? Kan de gemeenteraad het eten der R.K. schoolvoeding en die der neutrale niet vergelijken? Kunnen raadsleden op ongelegen tijd het eten der R.K. schoolvoeding controleren? De school van de H. Vincentius krijgt f5 per week voor elk der twee werkvrouwen, maar er is er nooit meer dan één.

Spr., de heer Harms (S.D.A.P.) erkent, dat bij het openbaar lager onderwijs het aantal kinderen afneemt, maar dit beschikt niet over de machtsmiddelen, welke het biezonder onderwijs heeft om de kinderen naar school te drijven. In het artikel in "Het Vaderland", dat de heer Lingbeek heeft aangehaald, wordt ook een verklaring van een moeder weergegeven, die meedeelt hoe haar kind naar de R.K. school is gedreven.

De heer De Jong (R.K.): Neemt U dit aan?

Geen wonder, dat het aantal gegadigden voor de Roomse voeding sterk terugloopt. We zijn er van overtuigd, dat een vergelijking van het aantal deelnemers vermeld op de lijsten met het aantal eters een verrassend verschil zou opleveren, b.v. op de bewaarschool aan de Wateringschestraat.

Maar deze controle schijnt niet geoefend te worden, evenmin als de controle op de hoeveelheid en de kwaliteit van het voedsel. Bovendien durft men kinderen uit te sluiten, die niet ter kerke zijn geweest, hoewel kindervoeding wordt verstrekt volgens de Leerplichtwet om schoolbezoek mogelijk te maken, niet kerkbezoek.

De Vincentiusvereniging (armenzorg) straft voor hetzelfde verzuim het gezin, dat door haar beweldadigd wordt, door inhouding van bons voor brood, rijst, bonen en grutjes. 1) Het kerkbezoek wordt dagelijks gecontroleerd (hier is wel controle!), en 's Zondags moeten de kinderen uit bedeelde gezinnen een daarvoor bestemde penning in een kerkbus deponeren. Het kwaad loont dus z'n kleine en grote meesters prompt! En in de kerk krijgt ieder kind 's Zondags een andere penning mee voor de controle op school. 2)

Een der lekenonderwijzers heeft, toen de "bediening" tot voor korte tijd nog geschiedde door een vieze achterbuurtsvrouw, wier eigen kinderen de school bevuilden en naar een opvoedingsgesticht in Brabant zijn gezonden, aangeboden voor het toezicht te zorgen en gevraagd om een zeiltje op de "tafel." Maar dit werd geweigerd!

Intussen zaten de broeders in de refter (eetkamer), die als onderwijzerskamer geboekt staat, maar waarin de leken-onderwijzers niet mogen komen. Een tweede kamertje is als garderobe door de religieusen in gebruik genomen, waardoor de leken-onderwijzers hun boterham in het ongeventileerde klasselokaal mogen nuttigen.

Met het wassen van de bus, het servies en het tafelgereedschap van onderscheiden soort voor de broeders heeft de conciërge of schoolknecht van

1) Voor sommige scholen schijnen deze straffen nog niet voldoende te zijn. Op de zusterschool Hoefkade 322 laat men de kinderen bovendien een half uur "straflijgen", d.i. geknield liggen voor een heiligenbeeld.

2) Ook het bijwonen van de gehele kerkdienst door de bedeelde ouders wordt op geraffineerde wijze volgens penningensysteem gecontroleerd. Dwang al wat de klok slaat.

twee tot half vier de handen vol. En hiervoor wordt natuurlijk heet water vereist. De reiniging laat niets te wensen over en staat onder strenge controle.

Het diner wordt door de conciërge gehaald van het Broederhuis, Westeinde 99, waar het zorgvuldig is bereid door de kok. Soms mag hij de reis nog eens doen om apart bier te halen. De man is dus van pl.m. 11 u, tot pl.m. 3.30 u., waarin 3 kwartier schafttijd valt, in het touw voor de eterij der broeders, welke tijd hij aan z'n eigenlike taak, het schoonhouden der school, is onttrokken.

Het Broederhuis in het Westeinde is voor mensen, die een gelofte van armoede hebben afgelegd, wel wat luksueus ingericht. Het mooie huis bevat o.a. een radio-installatie, twee piano's en drie biljards. Dezelfde weelde heerst in het Broederhuis in de Noorderbeekdwarsstraat 202.

Om tot de kindervoeding terug te keren:

Het is ons te enenmale onbegrijpelijk waarom de kinderen genoodzaakt worden staande hun maal te gebruiken. Banken, als ze al niet aanwezig waren en ook niet door de Gemeente zouden worden verstrekt, hadden gemakkelijk verkregen kunnen worden van de schoolmeubelen: kasten, borden, lessenaars en banken, die op last van het hoofd der school of de "directeur", een broeder, door de brenger van het voer zijn stukgeslagen om als brandhout in drie ekspeditie-auto's van "'t Veentje" vervoerd te worden naar het Broederhuis in 't Westeinde, want al deze meubelen verkeerden in goede staat. Het stukhakken was Vandalisme. Als in deze of andere Roomse scholen weer meubelen nodig zijn, kan de Gemeente wel weer voor de kosten opdraaien als gevolg der pacifikatiewet. Uit nadere informatie blijkt ons, dat de staande voeding voor Roomse scholen niets biezonders is. Maar 't zijn toch wel biezondere scholen!

Biezonder is ook, dat in de school Paramaribostraat, waarin 18 klasselokalen, waarvan er nog maar 9 als klaslokaal in gebruik zijn, ook doordat de U.L.O.-school is overgebracht naar een nieuw gebouw, de Engelenbewaardersschool, Herschelstr. 27, de kolenkachels zijn gesloopt en verkocht aan Dinkhuysen (R.-K.) om vervangen te worden door centrale verwarming met 44 gaskachels, geleverd door Verburg (R.-K.), waarvan er van 's ochtends 6 uur af 40 branden, d.i. in alle lokalen, vertrekken en gangen, uitgezonderd twee der lege lokalen. Volgens voorschrift mag in de openbare scholen bij de aanvang der schooltijden de temperatuur in de lokalen niet hoger zijn dan 60° F.

Hiër moet de temperatuur bij de aanvang 60° zijn.

Voor de openb. scholen geldt: "Indien in de school een onderwijzerskamer aanwezig is en geen centr. verwarming, dan zal, wanneer die kamer in het middaguur gebruikt wordt door leerkrachten, die overblijven, de daarin aanwezige kachel eerst tegen 11 uur mogen worden aangemaakt en zo dienen te worden gestookt, dat de kachel tegen 14 uur is uitgebrand." Hier branden in de refter en in de kleedkamer de gaskachels onafgebroken van 6 uur 's morgens tot na vieren; hetzelfde op de gangen.

Mevr. De Vries-Bruins (S.D.): Bewijst U dan het tegendeel.

De heer De Jong (R.K.): Weet U wie dat geschreven heeft: Meneer Broekhuizen. En weet U wie dat is? Die haalt zelf die praktijken uit. Dat kan ik bewijzen.

De heer Harms (S.D.): In alle geval geloof ik zeker, dat dergelijke dingen gebeuren, Spr. behandelt verder de klacht over de roomse kindervoeding en verzoekt net als destijds onder wethouder Albarda's bewind, een onderzoek naar dit voedsel.

Spr. vraagt verder naar aanleiding van de bewering over de kaart betreffende goedkeuring van het heffen van hoger schoolgeld, een kaart ondertekend door wethouder Quant, of daarover inlichting kan worden gegeven. Het is z.i. verkeerd, dat op die kaart de indruk is gewekt, door die ondertekening, dat B. en W. instemming zouden hebben verleend.

Wethouder Quant (R.K.) noemt het artikel in "Het Vaderland" een schandelijk artikel, vol leugens. Heel bet verhaal van de kaart betreffende het ekstra-schoolgeld is van A tot Z gelogen. Men weet wel wat een persoon de schrijver is. De Vincentiuschool heft volgens de wet voor één school wat hoger schoolgeld en de inner daarvan heeft **een briefje van het hoofd der school**, niet van hem noch van B. en W. De heren moeten heel voorzichtig zijn met wat meneer Broekhuizen in die krant schrijft. Wat deze over spr. heeft gezegd, is gelogen.

De heer Harms (S.D.) heeft de heer Quant juist in de gelegenheid willen stellen om deze verklaring af te leggen. Hij zal overtuigd zijn, dat spr. er geen ogenblik aan heeft gedacht een dergelijke beschuldiging te uiten.

De heer De Visser (C.P.): In zake de schoolvoeding en -kleding betoogt spr., dat deze gemeentezaken zijn. Dit principiële standpunt is afgewezen, wat tot ongewenste verhoudingen heeft geleid. Het resultaat kan men lezen in de artikelen in Het Vaderland.

Ondanks de verklaring van de heer Quant na een ondertekend artikel en een verklaring van de Redactie, dat ze de daarin vermelde feiten als juist erkent, acht spr. een commissie van onderzoek nodig. Dat had de heer Quant zelf moeten voorstellen.

Wethouder Quant (R.K.): Ik gun u die primeur.

De heer De Visser (C.P.): Dat vind ik heel juist 1) van meneer Quant. Als 't spr. gold, zou hij zeker een commissie vragen. Waarom doen deze mensen het niet?

De heer De Jong (R.K.): Verleden jaar was het hetzelfde.

De heer De Visser (C.P.): Toen is ook geen commissie benoemd. Willen de heren een onderzoek, zijn ze dan bereid een commissie te vragen? Hun antwoord is: stommetje spelen.

De heer De Jong (R.K.): Ze mogen niet interrumpen.

De heer De Visser (C.P.) acht dit belachelijk. Er moet in het belang der burgerij klaarheid worden gebracht en zeer ernstig onderzocht wat van de beschuldiging waar is. Als alleen maar de klacht over de kwaliteit van het voedsel waar is, is het al reden om geen subsidie meer te geven.

Weth. v. d. Meulen (V.B.): De publikatie in het "Vad," kan spr. niet bewonderen. Eerst als de verantwoordelijke mensen geen verbetering willen brengen, mag tot publikatie worden overgegaan. Des-

1) Moet waarschijnlijk zijn: jammer. Br.

wege hebben de artikelen zijn simpatie niet. Het is overigens wel degelijk geoorloofd, dat biez, schoolbesturen hogere schoolgelden heffen. Wat de voedingskwestie betreft, die heeft tot dusver nooit tot klachten bij spr. geleid. Doch nu ze groot zijn, zal het bestuur wel zelf prijs stellen op een onderzoek en dit zegt spr. gaarne toe."

Uit de Residentiebode knippen we:

"Dh. Harms (S.D.A.P.): Omdat het openbare onderwijs niet beschikt over dezelfde dwangmaatregelen als het Katolieke. In dit verband wijst hij op een artikel in "Het Vaderland".

Dh. De Jong. Door wie is dit geschreven?

Dh. Harms. Door een mijnheer Broekhuizen.

Dh. De Jong. Juist en ik heb tal van bewijzen, dat dit heer juist doet, wat hij ons in de schoenen legt.

Dh. Harms. In elk geval gebeurt het ook wel door voorstanders van het biezonder onderwijs.

Dh. De Jong. Dan moet ge dit bewijzen en U niet beroepen op Broekhuizen.

Dh. Harms. Ik zeg niet, dat ik aan diens beweringen geloof hecht. Ik wijs er alleen maar op. In dit artikel staat ook, dat wethouder Quant een kaart heeft getekend, waarop staat dat B. en W. goedkeuren, dat een ekstra schoolgeld wordt geheven.

B. en W. hebben daar niets mee te maken en daarom zou hij gaarne vernemen of op kaarten met de naam van wethouder Quant een dergelijke mededeling wordt gedaan.

Ook wordt in dit artikel geklaagd over de schoolvoeding der St. Vincentius-Vereniging. Nu deze klachten in het openbaar zijn geuit, zou spr. B. en W. willen vragen of zij daaromtrent ook aan de Raad een mededeling kunnen doen.

EEN PERSOONLIK WOORD

Wethouder Quant vraagt het woord voor het afleggen van een verklaring. Door enkele leden is hier melding gemaakt van enige schandelijke artikelen in het "Vaderland" van zekere

Geen wonder, dat in pl.m. 4 weken 4000 M3 gas werden verbruikt. Hoeveel moet dat in de wintermaanden worden, te meer, waar de broeders de kachels nog vroeger aangestoken wensen. Bovendien constateert "De Residentiebode" met voldoening, dat de aanleg nog al kostbaar is geweest, in een leeg artikel, als welks auteur de broeder-overste wordt genoemd. Op z'n inspektiebezoeken dient hij echter wat beter uit z'n ogen te kijken, want de stenen vloeren op de gangen zijn na de "reorganisatie" nóg stenen vloeren, en de glazen schotten tussen de klasselokalen zijn niet vervangen door stenen muren. Over de "degelijke Roomse opvoeding" vernemen we straks meer.

Dat de gasfabriek met het nieuwe procédé gaskachels veel sukses zal bereiken, geloven wij ook. Maar de belastingbetalers?!

Het artikel is verder doorspekt met uitdrukkingen als: het onderwijs was er altijd uitstekend - model-inrichting - hoog peil - goede klank - goede naam - oude roem - nieuwe bloei - aantrekkingskracht op onze Katolieke ouders, om te eindigen: "Want het uitstekend onderwijs, dat hier steeds gegeven is en nog gegeven wordt, op dit gebied is de faam van de school ongerept behouden en verdient die belangstelling ten volle."

Zou, te oordelen naar deze prachtzin, de broederoverste z'n opleiding ook op de St. Vincentiusschool, die modelinrichting, genoten hebben?

Met dat artikel is blijkbaar de Roomse bevolking voldoende zand in de ogen gestrooid.

De openb. scholen in de binnenstad, die volledig in gebruik zijn en waar geen zonnestraaltje binnendringt, vragen jaar op jaar elektrische verlichting met nul op 't rekwest, 't Is te duur!

Dat heet finantiële gelijkstelling!

Maar nu zal er voor de openb. school Atjehstraat een proef worden genomen met gasverwarming. Eigenlijk maar goed, dat de centr. verwarming in de school Paramaribostraat niet als proef geldt, anders stond de mislukking vast.

Het linoleum in de refter, waarvoor f600.- was uitgetrokken, heeft ongeveer een jaar gelegen en is nu door nieuw vervangen. De kamer is meteen opnieuw behangen en geschilderd, terwijl de kleedkamer in hetzelfde fijne nieuwe pakje is gestoken. Wat een weelde vergeleken met de onderwijzerskamer in de openbare scholen!

De klasselokalen moeten tweemaal in de week worden geveegd: eens helemaal, eens alleen tussen en vóór de banken.

De refter moet iedere week geboend en dagelijks gestoft en goed in orde worden gehouden.

De St. Vincentiusschool bevat een armen- en een burgerschool, die heel slim A- en B-school zijn gedoopt.

Behalve dat de ouders of verzorgers der burgerschoolleerlingen schoolgeld betalen volgens Gemeentelijke Verordening en zelf de benodigde boeken moeten bekostigen, wordt hun door de St. Vincentiusvereniging een kwitantie gepresenteerd van f10.- "als jaarlijkse kontributie verschuldigd voor de leerling... der Burgerschool."

Zo werkt de finantiële gelijkstelling!

Protesterende ouders, die bovendien geen lid der St. Vincentiusvereniging zijn, werd, naar we vernamen, een kaart getoond, waarop vermeld stond, dat Burgemeester en Wethouders toestemming gaven tot het heffen van extra schoolgeld. De kaart was getekend door wethouder Quant, die tevens voorzitter is der St. Vincentiusvereniging, Dit is in strijd met de L.0.-wet 1920, Op de kwitanties staat nog: "Schoolgeldkwitantie's zijn vrij van Zegelrecht. K.B. van 13 Augustus 1917."

Ook verhuurt de St. Vincentiusvereniging lokaliteiten met verlichting en verwarming voor vergaderingen aan de R.-K. Garde, voor 't grootste deel een troep kwajongens, die zo nodig als knokploeg gerekwireerd kan worden; aan de R.-K. Volksbond en in verkiezingstijd aan de R.-K. kiesvereniging à f5. per avond. Hoeveel de huur bedraagt voor de R.-K. bibliotheek weten we niet.

Wij meenden, dat de verhuring door het Gemeentebestuur diende te geschieden, in ieder geval de baten in de Gemeentekas moesten vloeien.

Maar dat schijnt met de finantiële gelijkstelling niet te stroken!

De personeels- (en andere) verhoudingen laten alles te wensen over, zijn onduelbaar in een opvoedingsinstituut. Hevige ruzie's, met geweldige scheldpartijen ten aanhore van werklieden en leerlingen komen voor. Kwalifikatie's als: schoften, ploerten, schurken, sjappies, tuig, worden uitgeschreeuwd langs gangen en trappen in een omgeving vol heiligenbeelden. Er wordt gedreigd met foto's, die beter niet in 't publiek vertoond worden en waarvoor de vorige overste vergeefs f10.000 geboden heeft volgens de bezitter der foto's. Beschuldigingen omtrent onzedelijke handelingen, ook met minderjarigen, worden geuit. Tussenkost van de broeder-overste geeft geen baat. Met het diskwalifiseren der beschuldigers als laagstaande personen komt hij er niet.

Tegenover deze onverkwikkelike scènes staan weer plagerijen van de andere kant.

Een lekenonderwijzer, die met drie religieusen op de binnenplaats speelde, moet nu in de pauze met z'n klas z'n vertier op de straat zoeken.

Het hoofd der school, de "direkteur", spoorde de moeder van een leerling aan om de lekenonderwijzer aan te klagen wegens mishandeling.

Het zijn daar onhoudbare toestanden en volgens onze inlichtingen is het op andere Roomse

Broekhuizen. Nu spr.'s naam daarin is genoemd, stelt hij er prijs op tans iets te zeggen, De zaak, waarin zijn naam is genoemd, is een pertinente leugen, zoals wel blijken zal, dat alles in deze artikelen leugens zijn.

De wet geeft de schoolbesturen volkomen het recht een ekstra toeslag te heffen op het schoolgeld.

De St. Vincentius-vereniging doet dit voor een enkele school, wjl de ouders prijs stellen op een school, waar iets meer schoolgeld wordt betaald.

Er is dus niets ongeoorloofds geschied.

Wat de ondertekening der kaarten betreft, het is weer een leugen, dat spr. die getekend heeft. En natuurlijk heeft hij die niet als wethouder getekend.

Die kaarten zijn getekend door de direkteur der school en door de penningmeester van het schoolbestuur.

Spr. zou die heren, die van deze artikelen in het "Vaderland" gebruik hebben gemaakt, waarschuwen, daarmede eens voorzichtig te zijn.

Het zal dezer dagen toch blijken, dat alles wat daarin is meegedeeld, schandelike leugens zijn,

Dh. Harms neemt met vreugde kennis van deze mededeling. Hij heeft juist deze artikelen aangeroord om de wethouder in de gelegenheid te stellen, deze verklaring af te leggen. Hij wil nog even verklaren, dat hij geen waarde aan deze punten in het "Vaderland"-artikel heeft gehecht.

Dh. De Visser komt daarna tot de schoolvoeding en schoolkleding en siteert wat "Het Vaderland" schreef over de schoolvoeding der St. Vincentiusvereniging. Niet alleen de schrijver, maar ook de redaktie van dit blad verklaart, dat dit eten niet aan behoorlike eisen voldeed.

Spr. begrijpt niet, dat Dh. Quant, die zo-even zeide, dat deze mededelingen allemaal leugens zijn, zelf niet om een onderzoek vraagt door een kommissie.

Dh. Quant. Ik laat dit initiatief aan U over.

Dh. De Visser. Helaas, maar het zou Uw belang zijn, indien ge zelf dit initiatief naamt.

Dh. De Jong. De zaak is het vorige jaar pas onderzocht. We kunnen met die kletspraatjes toch niet aan de gang blijven.

Dh. De Visser zegt, dat hier openlik zeer ernstige beschuldigingen zijn geuit en wanneer daar iets van waar is, dan moet deze vereniging het recht ontzegd worden om de kindervoeding ter hand te nemen.

Bij de replieken zei de heer Lingbeek volgens "Het Vaderland":

Inzake het verwijt van het vroegtijdig roeren van de grote trom in de R.-K. voedingskwestie is spr. geen advokaat van het Vad., maar merkt toch op, dat een bekende krant bevoegd is in een publieke zaak bekend te maken wat het na onderzoek voor waar houdt, ten einde het publiek belang te dienen. De wethouder zal wel gevoeld hebben, dat hij niet op klachten moet zitten wachten, maar ze door onderzoek voorkomen. Nogmaals vraagt spr.: was er controle op het eten, hoe was ze, wat was de uitkomst en hoe zal ze voortaan zijn? En de heer De Visser vraagt de wethouder op een reeds gedane toezegging in zake een kommissie van onderzoek betreffende de R.-K. Schoolvoeding, te doen volgen de bereidheid om de kommissie te doen benoemen door de Raad. 't Spijt spr., dat de meest aangewezen partij niet op een kommissie heeft aangedrongen en alleen beledigingen aan het adres van de heer Broekhuizen zijn geuit, o.a. dat hij zich schuldig maakt aan omkoperij.

Als de heer De Jong dergelijke beschuldigingen uit, moet hij ze in de Raad met bewijzen waar maken. Het zou buitengewoon gewenst zijn, als hij die beschuldigingen ook buiten de Raad zou uiten, opdat de beschuldigde maatregelen zou kunnen nemen, al is de hele beschuldiging bedenkelijk.

Wethouder Van der Meulen (V.B.) antwoordt, dat de controle op de R.K. Schoolvoeding is behartigd door de Gem. Accountantsdienst. Met de bereiding van het eten kan men zich niet bemoeien zonder biezondere aanleiding; deze is er nu geweest en spr. zal er nu toezicht op houden. Een kommissie zou praematuur zijn.

De onduelbare toestanden aan de broederschool Paramaribostraat staan dus in 't middenpunt der belangstelling en de Rooms en hebben gedaan wat ze konden om een onderzoek te verhinderen.

Wij handhaven intussen alles wat we gepubliceerd hebben en konstateren, dat de heer De Jong, ondanks de sommatie van de heer De Visser, zijn beschuldiging van omkoperij aan ons adres niet met bewijzen heeft gestaafd, zodat het voor ieder duidelijk is, dat hij in de Raad gelogen en gelasterd heeft.

We zullen voorlopig besluiten met de woorden, die wethouder v. d. Meulen verontwaardigd de heer De Jong toedonderde, maar wij richten ze tot de heren De Jong en Quant en de bladen: Residentiebode en Maasbode:

Wethouder v. d. Meulen (V.B.): Ik vertaal: "Honi soit qui mal y pense" niet: "Zoals de waard is, vertrouwt hij zijn gasten," maar door: "**Hoon over hem die mij verdacht maakt.**" Mevr. De Vries-Bruins (S.D.): "Dat is mannentaal!"

scholen niet beter.

In eigen kring blijkt geen sterke behoefte te bestaan deze Augiasstal te reinigen, want noch onderwijzers, noch geestelijkheid, noch schoolbestuur, noch schooltoezicht in de persoon van de bisschoppelijke inspekteur, priester W. Witteman, hebben de bezem ter hand genomen. Voor de onderwijzers geldt nog het ekskuus, dat op deze scholen geen schoolvergaderingen bestaan, helaas!, dat ze nooit stem in 't kapittel hebben en overal buiten gehouden worden. (Ze weten zelfs niet, of er aan hun school één of twee hoofden zijn en wie de waarnemer is. Ja, ze menen, dat de leerplichtwet geen vermelding meer eist van onwettige verzuimen. Of er dus met die wet de hand wordt gelicht! 1)

En vooral: **ze vrezen broodroof!**

Maar de geestelijkheid waarbij het schooltoezicht en het Bestuur der St. Vincentiusscholen mag ten volle verantwoordelijk gesteld worden voor al dat bijzondere.

De "Vereeniging van de H. Vincentius van Paulo" "beheert" in deze gemeente 9 jongensscholen L. O., 1 jongensschool U.L.O. en een avondtekenschool, waarmee niet gezegd wil zijn, dat de "St. Willebrordusvereeniging" met 8 meisjesscholen L.O. en 6 bewaarscholen, het "R.-K. Kerkbestuur der Parochie van den H. Willibrord" met 1 jongens- en 1 meisjesschool L.O. op de 's-Gravezandelaan en bewaar-

1) En ook dit is alweer niets bijzonders voor Roomse scholen.

Zo schrijft de met de uitvoering van de Leerplichtwet belaste Schoolopziener in de inspektie 's-Gravenhage:

Twee ergerlike gevallen van ontduiking der Leerplichtwet zijn te mijner kennis gekomen. Het ene betrof een Rooms-Katolieke school, waarvan het hoofd zelf jarenlang eerst voorzitter, later sekretaris geweest is en tans nog lid is van een Kommissie tot Wering van Schoolverzuim. Bij onderzoek van de absentie-lijsten bleek mij, dat de daarop voorkomende "ongeoorloofde schoolverzuimen" nimmer aan de inspektie opgegeven waren. Het andere geval betrof eveneens een Rooms-Katolieke school. Omtrent één van de leerlingen dezer school werd aan het inspektieburo door de kinderplichtie inlichtingen gevraagd betreffende het ongeoorloofde schoolverzuim. Hierbij bleek, dat nimmer omtrent dit schoolverzuim bericht door het hoofd van de school aan de inspektie was ingezonden; met totale opzijetting van het Rijksschooltoezicht had het hoofd der school de kinderplichtie geheel op eigen gezag in de arm genomen, om zelf het verregaande ongeoorloofde schoolverzuim te berechten."

school in de Wateringschestraat, alsook het "Gesticht: Onze Lieve Vrouwe ter Nood" met 1 bewaarschool in de Lange Lombardstraat de kontrole niet van node zouden hebben.

We zullen waarschijnlijk verplicht zijn tot meerdere publikatie's, want alleen de frisse wind der openbaarheid gepaard met justitioneel ingrijpen kan de bedorven atmosfeer reinigen en alleen publikatie kan wetsontduiking en wetsverkrachting tegengaan. In ieder geval dienen we zo spoedig mogelijk de zekerheid te erlangen, dat de kinderen op de bijzondere scholen veilig zijn, welke zekerheid we nu in genen dele hebben.

Een uiterst miniem begin van verbetering schijnt de lucht van een politioneel onderzoek reeds te hebben veroorzaakt, tenminste, toen 24 Nov. weer werklieden in de school waren, was er op de "tafel" der kinderen wasdoek gespannen, en sedert 29 Nov. mogen de kinderen bij het eten zitten, maar op andere Roomse scholen staan ze nog.

De heer W. Witteman kan nu wel vast weer een verontwaardigd artikel in "De Residentiebode" schrijven, met als aanhef; "De openbare onderwijzers zijn op het oorlogspad!", inplaats van zijn plicht te doen als priester en als inspekteur. Ook een taktiek!

Het blijkt intussen wel een volksbelang, dat zulke klerikale opvoedingsinstituten over het onderwijspeil spreken we nu niet, hoe het stukje van de broeder-overste er ook toe uitlokt steeds meer de plaats gaan innemen van de veel gesmade, de veel belasterde Openbare School en de Reinildadames doen een dankbare en Gode-welgevallig werk met haar overheveling van niet-Roomse kinderen van de Openbare naar de Roomse school om ze ook op deze wijze "langs lijnen van geleidelikheid op te kweken tot innig Katoliek," zoals Pater v. Ginniken het uitdrukt.

Wie beide, de Openbare en de Roomse school kent, kan een gevoel van bitterheid niet onderdrukken, als hij in een Rooms blad (een parochieblaadje van 1 Oktober 1926 ook geredigeerd door priesters) in een artikel, getiteld: "De betekenis der Biezondere School", leest:

"In het gebouw der Katolieke school moet alles tot hoger leven opwekken, moet alles meewerken om naar volmaakter Katoliciteit te streven, moet alles er aan herinneren, dat op de eerste plaats de ziel bewaard moet worden voor God. Daar moeten de karakters gevormd worden, daar moeten de wapenrustingen worden voltooid, die later voor de man en de vrouw nodig zijn, om te kunnen strijden tegen de vele gevaren van het moderne ongeloof.

"Voorbeelden vraagt ge? We zullen ze U geven! 's Morgens, vóór de school begint, ziet men onze kerken gevuld met kinderen, die biddend en zingend de H. Mis bijwonen, onder leiding van hun onderwijzers en onderwijzeressen. Velen naderen daar ter H. Tafel en, gesterkt door de H. Communie, beginnen leerkrachten en leerlingen hun taak.

Komen de kinderen het schoolgebouw binnen, dan buigen zij vol eerbied de hoofden voor de beeltenis van het Allerheiligst Hart van Jezus, dat, de armen uitbreidend, schijnt te

Intussen heeft het Bestuur der St. Vincentiusvereniging ingegrepen om de naam der broeders en der broederscholen te zuiveren van de smet, die ze aankleeft, maar op de manier, die van haar verwacht kon worden, n.l. door Homs en Leenders te ontslaan. Dit gaf Homs aanleiding tot het publiseren in "Het Vaderland" van de volgende

Open brief aan de biezondere Raad van de St. Vincentius-vereniging alhier.

Weledelgestrengte Heren!

Direkt bij mijn ontslag, meende ik een krachtig openbaar protest te moeten doen horen tegen Uw onkristelijke handelingen jegens de onderwijzer, de heer Leenders, en mij.

De heer Leenders vertelde mij echter, dat U aanvankelijk gepoogd hebt hem te ontslaan op grond van diefstal van twee kistjes sigaren van de broeders en dat U dienaangaande twee getekende getuigenissen van kollega's van hem in bezit had.

Waar U in Uw zwakheid geen enkele morele, wettige reden voor ontslag bezat en daardoor dergelijke praktijken bij ons wildet toepassen, achtte ik het raadzamer eerst eens af te wachten, wat U met mij misschien nog zoudt voor hebben, alvorens tot publikatie over te gaan.

En dit was goed door mij voorzien, want eerst hebt U geprobeerd mij met slechts één maand salaris te lozen. Nadat mijn rechtskundige raadsman U echter mijn volle rechten had getoond, hebt U tenslotte nog een paar honderd gulden op mij bekibbeld, gebruik makend van mijn direkte finantiële nood. Ook dit werk Uwerzijds is als zeer unfair en hoogst onkristelik te kwalifiseren.

Wat de gehele aangelegenheid betreft, verklaar ik openlik na hetgeen in gemeenteraad en pers dienaangaande behandeld is, dat Uw liefdadigheidsinstelling bij de voeding voor het arme kind in kristelike liefde te kort geschoten is, en dat het gedrag van enkele broeders ons zeer biezondere ergernis gegeven heeft, in het biezonder het gedrag van broeder S. Ik verklaar verder, dat niettegenstaande de kennis, die wij van deze feiten hadden, en om welke zaken wij reeds maanden lang door oversten vervolgd werden, de publikatie en de aangifte bij de politie niet door ons zijn geschied, hetgeen bewezen is.

Het bestuur vroeg mij, of ik als katoliek en als man en als huisvader van negen jonge kinderen durfde volhouden, dat broeder S. zich zo gedragen had, als wij bekend maakten. (En als reeds voorheen door de overste was vastgesteld als feit!)

Ik durfde dat en heden in 't openbaar durf ik nog verklaren, dat deze broeder, zolang hij Uw monsterachtig gericht over ons laat, dagelijks heiligschennend kommuniëert. En de overste en U beschermt hem en hij staat weder voor de klasse, terwijl het Uw plicht was ons te beschermen en het verkeerde niet te dulden.

Gij echter als volksverzorger van een katoliek liefdadigheidswerk, gij durft dan wel twee gezinnen te gronde richten, hen te verstoten, en in een schandelijk leugenachtig en bedriegelijk persartiekel in de Residentiebode voor het katolieke publiek te belasteren, om hun zo mogelijk verdere maatschappelijke positie te ontnemen.

Maar gij durfde de konsekwentie van mijn durven niet aan en ontsloeg mij, omdat ik een eerlik stukje naar zuivere waarheid in Het Vaderland had geplaatst. Dit stukje zou ten nadele van de school zijn geweest. Ik herhaal echter, dat het stukje eervol was voor deze school, gelijk het eervol is het kwaad openbaar te bestrijden, en oneervol het te bedekken, zoals gij dit aandurft met zelfs de slachtoffering van twee katolieke gezinnen.

Weliswaar is de waarheid vaak onaanvaardbaar hard, doch voor een kristelike liefdadigheidsinstelling eist de H. Zaak Gods, dat de waarheid tot elke prijs aanvaard wordt. Gij hadt aan onze zijde moeten staan in onze strijd voor het arme kind en goede kristelike zeden in een kristelike instelling en had de bedorven atmosfeer, die daar zo lang reeds heerste om ons moeten zuiveren. Zolang als ik in dienst ben geweest, heb ik de kristelike liefde en behandeling daar gemist, hetgeen ik nooit onder stoelen of banken gestoken heb. Anderen hebben zich in het geheim beklagd, ik heb het steeds openlik gedaan. Daarom moest ik weg, door overmacht, maar niet om een rechtvaardige morele reden.

Van een partikulier werkgever is het begrijpelijk, als hij een kracht weert, die hem op de tenen trapt. Doch in uw instelling, was zijn oppositie maatschappelijk voor de eer van ons H. Geloof, het geweten verplichtte hiertoe en zwijgen zou laf geweest zijn. Persoonlik heb ik nooit iemand beledigd in mijn dienst, U stoort zich weinig aan de lessen voor de werkgever van Z. H. Paus Leo XIII. Wij waren volgens de kristelike moraal leden van Uw huisgezin, en het is liefdeloos en voor een kristen ongehoord, zoals U ons vernietigen wil. Na nogmaals beter Uw kristelike liefde voor katolieke gezinnen te hebben leren kennen (dat Leenders in een herstellingsoord moet verblijven is ook Uw werk!) voel ik mij tans gedrongen, terwijl ik zelf een onwaardig niets en machteloze ben, te ijveren voor de oprichting van een waarachtig kristelik liefdadigheidswezen, waar de goddelike liefde zelf heerst, die de arme verdrukte niet vernietigt en verstoort.

Edelmoedige helpers trof ik reeds aan en ik hoop, dat God Zelf medewerke en dit nieuwe Werk het Zijne zal maken. Oprechte liefde alleen overwint alles.

Ik zal altijd en overal volhouden, dat Uw instelling, waar de schoonste naastenliefde behoorde te tronen, een ten hemel om wraak roepend onrecht doet voortbestaan, zolang gij de

zeggen: "Mijn kind, geef Mij uw hart!"

In het klaslokaal zegt ons het kruisbeeld tot welke prijs de goede Zaligmaker de kinderzielen heeft vrijgekocht en vraagt een beeld van de Moeder Gods, dat tussen bloemen en kaarsjes staat, de kinderen om liefde ook voor Haar, tot wie Jezus eens zeide: "Vrouw, zie daar Uw zoon".

De lessen worden begonnen en geëindigd "in de naam des Vaders en des Zoons en des H. Geestes".

Dan komt de Priester, die zijn godsdienstonderwijs geeft. 1)

1) Een Jezuiet. Br.

en als slot:

"En wie nu nog zou twifelen aan de betekenis van de biezondere school voor het beschavingsleven van het volk, die vragen wij: is het denkbaar, dat de kinderen in zulk een school-atmosfeer 2) niet dagelijks toenemen in wijsheid en behagen bij God en bij de mensen? Wordt zó niet een geslacht gevormd, dat onze overal vervolgde Kerk tot troost is, en een steunpilaar voor de in haar grondvesten geschokte menselijke samenleving?

Ouders, die uw Katolieke kinderen naar openbare school zendt, beseft toch, wat ge doet!"

De laatste waarschuwing ware volkomen gerechtvaardigd als voor "openbare" 't Roomse" school werd gelezen.

En het enige afdoende middel om kinderverwaarlozing en kinderbederf op school te doen ophouden is: invoering der **verplichte neutrale staatsschool**, wat tevens een enorme finantiële besparing zou betekenen **ten bate van het volk**. Maar onze klerikale bezuinigingspredikers zal dat middel niet toelachen. Natuurlijk niet!

8 Desember 1927. Het lid der orde Maria Onbevl. Ontvangenis J. C. J. L. of broeder J. wordt in de Casuariestraat 36 door de Rechter-Kommissaris verhoord als verdacht van overtreding van art. 249 van het Wetb. v. Strafrecht, evenals de getuigen, twee lekenonderwijzers L. en H. en de schoolconciërge H. in bijzijn van Mr. v. d. Oever, die van getuige L. diens dagboek, dat hij zorgvuldig heeft bijgehouden opeist. Gevolg: grote ruzie in bijzijn van de Rechter-Kommissaris.

In het Avondblad van Het Vaderland een artikel onder het opschrift: "Een biezondere School" over

2) Spatiëring van ons. Br.

de jongensschool Paramaribostraat 21 met 7 broeders-onderwijzer, lid van de orde Maria Onbevl. Ontv.

Zo was de viering van deze gewichtige R.-K. feestdag.

De verdachte broeder was door de zedenpolitie reeds eerder verhoord en daarna op last van de officier van justitie mr. Hermans, ingesloten in het Huis van Bewaring in de Casuariestraat. Hij heeft daar de Zondag doorgebracht, maar al spoedig deponeerde mr, v. d. Oever een chèque van f8000 van de broeder-overste als borgstelling en de verdachte werd voorlopig vrijgelaten en kwam weer voor zijn klas jongens terecht.

Wij menen, dat het wetsartikel over de vrijlating onder borgstelling vooral gemaakt is voor zakenmensen, maar niet is bedoeld voor verdachten als deze broeder.

Ook zijn door de politie als verdachten gehoord: broeder S. en broeder F., maar hoewel hun handelingen getuigden van sterke homo- en heteroseksuele neigingen, vielen ze niet onder art. 249 Wetb. v. Strafrecht.

Van broeder Cl. zou hetzelfde gezegd kunnen worden, een broeder die tot hoofd van een andere jongensschool is gepromoveerd.

Waarom we dit alles vermelden? Niet uit sensatielust, anders zouden we zeer interessante biezonderheden mededelen. Maar om de geloofwaardigheid van ons eerste artikel van 8 Des. j.l. aan te tonen, een artikel, dat we heel bewust uiterst sober hebben gehouden, maar dat desondanks door De Residentiebode van 10 Des. op ergerlike wijze is mishandeld.

Van verschillende zijden, ook van Roomse, mochten we felisitaties voor het artikel in ontvangst nemen, maar de beste felisitatie achten we toch deze schandelike Residentiebode-repliek, die, hoewel ruim drie kolom groot, verschillende zaken zorgvuldig uit de weg gaat. Polemiseren met de Residentiebode, wij zelf en anderen konstateerden het herhaaldelijk, is onmogelijk. Men signaleert de strijdwijze alleen. Toch moeten we op enkele dingen de aandacht vestigen.

De "anonymus", die de zedenpolitie het eerst heeft ingelicht, is ondergetekende, wat de Rsb. duidelijk kon zijn geworden uit het door haar gehate en gevreesde artikel, dat mijn naam draagt, de naam van de "perfide lasteraar".

Toen het artikel gereed was, hebben we het de zedenpolitie ter inzage gegeven met de mededeling, dat het gepubliceerd werd óf in Het Vaderland, óf in De Bode, óf in De Schoolbode, óf in verschillende organen. Dat hing af van de omstandigheden. Tussen haakjes zij vermeld, dat De Schoolbode voor ons "rioolvuil" altijd openstaat.

De politie verzocht ons met publiseren even te wachten, tot ze met haar onderzoek gereed

eer niet herstelt van de onderwijzer Leenders en van mij, Uw oud-conciërge der school Paramaribostraat 21, M. E. HOMS.

In een vlugschriftje door Homs uitgegeven, zegt hij nog:

"Bij deze open brief wil ik tans openlik voegen, dat gerechts- en politieambtenaren na de konklusies van het onderzoek mij hun hoge verwondering hebben te kennen gegeven, dat men bij ons katolieken zulke opvoeders weer voor de klasse durft stellen.

Openbaar valt men op lugubere wijze een heer Hazevoet en een heer Bomans in ons midden aan en de katolieke overheid laat dit toe, doch zijn er erger schandevlekken dan deze, die zulke broeder-onderwijzers en de St. Vincentiusvereniging op ons katoliek openbaar leven werpen, denkbaar?

En zou nu de katolieke overheid deze praktijken maar in de doofpot werpen en daarmee aan zulke praktijken sanktie verlenen en ze doen voortwoekeren? Ik tart tans hier de geestelijke overheid, ware het alleen ter hunner verplichte bescherming van twee hun geloofsplichten vervullende gezinnen der H. Kerk, dan eindelijk eens afdoende op te treden.

De kerk is tenslotte aansprakelik voor onder Haar bescherming werkende organen en al ware ik Haar meest ondeugend lidmaat, mijn roep is om rechtvaardigheid.

Moet gemeenschap en Hulpbetoon nu bijspringen en opbrengen voor kristen-onterend bedrijf van die Overste en St. Vincentiusvereniging?

Moet de staat nu voor hun praktijken die onderwijzer betalen, die nu al maanden geen dienst kan doen?

Moet het armengeld der St. Vincentiusvereniging om hun schandelik feilen dienen, om mij nog enkele maanden te betalen?

Heb ik bijna vijf jaren 3 gld. per week gestort voor pensioen om dat alles voor niets te offeren aan hun duivelachtige heerschappij?

Is dit geen zuivere moordaanslag op een katoliek groot gezin door een wolven-liefdadigheidsinstituut?"

En de broeders?

Hoewel de politie haar plicht heeft gedaan, schijnt de justitie maar geen termen te kunnen vinden om tot strafvervolgning over te gaan, ook niet tegen broeder A., onderwijzer aan de school Da Costastraat, vroeger eveneens aan de broederschool in de Paramaribostraat.

Van de ouders, die het geval gepubliceerd wensten, vernamen we de volgende bijzonderheden: De broeder schold hun zoontje van 7 jaar, dat de 1e klas doubleerde, geregeld uit voor suffert. Maar de laatste week onthaalde bij het kereltje op suikergoed.

Dinsdag 22 Febr. '2B nam hij het mee naar de W.C., zette hem z'n brillette af en verrichtte een niet te noemen daad. Woensdagmorgen herhaling van de geschiedenis.

Toen is aangifte gedaan bij de zedenpolitie en de moeder ging met het ventje, dat voortdurend spuugde en klaagde over een kleverig gevoel in z'n mondje, naar de Gem. Geneesk. Dienst.

Daar is het mondslijm niet onderzocht. Het zou wel niet gevaarlik zijn en anders zou hij wel vlekken op z'n lichaam krijgen.

Dat broeder A. probeerde de wijk te nemen naar het buitenland, zal wel gevolg zijn van een waarschuwing der Vincentiusheren, die dezelfde Woensdag in de straat, waar de ongelukkige familie woont, hoorden van de diepe verontwaardiging van de buurtbewoners.

Hij werd evenwel bij aankomst van de trein te Maastricht gearresteerd en onder verdenking van overtreding van art. 249 c.q. art. 247 Wetboek van Strafrecht naar Den Haag teruggebracht.

Maar ook deze broeder was spoedig weer op vrije voeten.

De vier kinderen uit het betreffende gezin gingen naar de Openbare School.

Broeder J. is eindelijk naar Zevenaar overgeplaatst bij z'n oude overste van de f10.000.

Broeder S. is 26 April j.l. vertrokken naar een broederschool in Veghel.

Van nog een geval is aangifte gedaan bij de zedenpolitie, die de zaak weer onderzocht heeft. Maar meer is er alweer niet van vernomen, hoewel de katolieke Offisier van Justitie, Mr. Hermans, volgens de Rsb. van 13 Des. '27, tegen broeders strenger optreedt dan tegen andere beschuldigten, om zelfs elke schijn van partijdigheid te vermijden.

Zo wordt het kwaad uitgerooid en het Roomse kind beschermd.

Ons archief bevat meer luguber materiaal, waarop van toepassing is wat Ds. Lingbeek in de Haagse Gemeenteraad zei: "Wie 't schrikkelikst er van zwijgt, die heeft het meest gezegd."

We menen trouwens voldoende gepubliceerd te hebben, om de waarschuwing te rechtvaardigen:

Ouders, die Uw kinderen naar een broederschool zendt, beseft toch, wat ge doet!

Zie in 't licht der gereleveerde feiten de voorstelling, die de hogere regionen in de Roomse kerk geven van de Roomse liefdadigheidsinstellingen, in 't biezonder van de St. Vincentiusvereniging.

We siteren uit het propagandaboekje; "Waar is de Kerk van Christus?" door M. van der Hagen, S.J., 63e-73e duizendtal, elfde druk, bezorgd door G. van Bijnum, S.J., voor de druk kerkelik goedgekeurd door Ch. Raaymakers, S.J.:

was, want ontijdige publikatie zou het onderzoek ten zeerste kunnen bemoeilijken. Natuurlijk voldeden wij gaarne aan dat verzoek. Dat is het "komplot".

Publiseren was echter nodig, omdat zedendelikten door de rechtbank met gesloten deuren worden behandeld en het artikel nog een en ander bevatte, dat ook bekend moest worden. We achten hier een woord van openlike hulde aan de zedenpolitie op haar plaats voor de uitnemende manier, waarop ze haar taak heeft verricht zonder aanzien des persoons. Het delikt is dan ook ernstig genoeg, een misdrijf, waarop een maksimum van zes jaren staat met ontzegging van het recht onderwijs te geven.

Over één der andere verdachte broeders, broeder S., schrijft de Residentiebode:

"Heel onschuldige feiten van personen, die niets kwaads vermoeden, kunnen door een perfide lasteraar in een licht worden gesteld, waaruit alles te konkluderen valt.

Wanneer een dame, moeder of zuster van een leerling, de broeder-onderwijzer wenst te spreken over haar zoon of broertje, dan kan elke eerrover een verhaaltje rondstrooien van een broeder, die zich met een dame afzonderde in de klas na schooltijd.

Daar is niets anders voor nodig dan een dosis karakter- en gewetenloosheid."

Dit is een intens gemene insuniatie, speciaal aan het adres van de lekenonderwijzer L. De "perfide lasteraar en eerrover" is hier de Rsb. 't Zou ons hogelijk verwonderen, als L. er niet verontwaardigd tegen opkomt. Doet hij het niet, om "de Roomse zaak" niet te schaden, dan voelen ook wij veel voor de kwalifikatie "karakterloos", gezien z'n hele optreden aan die school en zijn materiaal.

En verder schrijft de Redaktie:

"Er was onder deze slachtoffers een broeder van 60 jaar, die heel zijn leven heeft gewerkt aan de jeugd en een sieraad voor het onderwijs en zijn orde was."

Welnu, als hij een sieraad van zijn orde is, dan wordt het hoog tijd, de leden dier orde uit de school en het land te bannen, of beter nog: de orde uit te roeien.

Wij hebben bewijs te over om te zeggen, dat het Rsb.-artikel over de gerestaureerde Paramariboschool is geschreven of geïnspireerd door de broeder-overste, ofschoon de taalkennis van de redaktie even miserabel is als de zijne. "De" b.v. noemt ze pers. voornaamwoord.

Omtrent het heffen van ekstra-schoolgeld in strijd met de Onderwijswet 1920 schuift de Rsb. ons de bewering in de schoenen, dat de kwitanties getekend zijn door Wethouder Quant. Wij hebben echter geschreven, dat de vertoonde kaart met de machtiging van B. en W. tot heffing van extraschoolgeld ondertekend zou zijn door wethouder Quant. Onder de kwitanties stond de naam van de heer Smeele, de penningmeester van de St. Vincentiusvereniging.

Over de centr. gasverwarming fantaseert de Rsb. lustig raak. 't Is echter presies zoals we vermeld hebben. De "handlanger" kan daar aardige mededelingen over doen. Adres: Jac. v. Herwaarden, isolateur, Camera Obscurastraat 123 en de concierge-stoker: Homs, Casuariestraat 24 3). Evenzo is het met het linoleum in de refter, dat na een jaar vernieuwd werd op kosten der gemeente, hoewel het f600.- heeft gekost.

De Rsb. zwijgt over de staande voeding, over de penningkwestie bij het kerkbezoek, over onthouding van voedsel; ze zwijgt over het stukslaan en vervoeren naar het Broederhuis van de schoolmeubelen, over de geweldige ruzies met hevige scheldpartijen ten aanhore van werklieden en leerlingen, over de foto's, waarvoor de vorige overste vergeefs f10.000 geboden heeft, over het optreden van de broeder-overste, over de verwaarlozing van haar taak door de geestelijkheid het schooltoezicht in de persoon van de bisschoppelijke inspekteur inkluis en het bestuur der St. Vincentiusscholen; ze zwijgt over de verhuur der lokaliteiten met verwarming en verlichting, over 't teruglopen van 'taantal eters van 80 op 4 b.v. en over de plagerijen tegenover de lekenonderwijzer L., over de handlichting met de leerplichtwet.

We zien, dat er, als het van de Rsb. afhangt, geen verbetering te wachten is. 't Is er alles botertje tot

3) Nu: Maystraat 37.

de boôm. Dat wisten we vooruit. Vandaar onze publikatie.

Om te tonen, dat we ook nog wel enig ander materiaal tot onze beschikking hebben, drukken we deze verklaring af:

"Ondergetekende verklaart, dat pastoor De G. haar met acht gulden heeft willen omkopen om twee van haar kinderen, die ze van zijn school had gehaald, weer naar de Roomse school te zenden.

A. Bogers-Roberti."

We hopen, dat anderen aan corruptie, omkoperij, dwang, aan wetsontduiking en wetsverkrachting, aan bederf en verwaarlozing der kinderen op school een eind zullen maken. Het is een volksbelang van de eerste orde! Naast de gulden dient hier **het Kind veilig gesteld te worden!**

P.S. Wanneer weerlegt de Residentiebode eens de brosjure over de Reinildahuizen? B.

Wat doet de Katolieke Kerk niet voor het onderwijs, 1) voor de opvoeding der kinderen, 2) voor de verzorging van wezen, 3) van verlaten kinderen, 4) van hulpbehoevende grijsaards, voor de verpleging van arme zieken! Lezer, zie eens om U heen. Nagenoeg overal vindt gij, om iets te noemen, de zo heerlijk werkende vereniging van de H. Vincentius à Paulo. 5)

En verder over de religieusen:

"Door de drievoudige belofte van gehoorzaamheid, armoede en onthouding hebben zij zich zelve ten offer gebracht, zonder uitzicht op een andere beloning dan die, welke hen hierboven wacht."

1) Broederscholen, b.v. Br.

2) De Reinildahuizen b.v. Br.

3) Groenesteyn te 's-Gravenhage, b.v. Br.

4) Het Haagse vondelingetje b.v. Br.

5) Spatiëring van ons, Br.

Zeer geachte Heer Broekhuizen.

Met biezondere belangstelling heb ik gevolgd hetgeen gepubliceerd is aangaande de St. Vincentiusvereniging alhier en de broeder-scholen, te beginnen met het artikel in "Het Vaderland" van 8 Des. j.l. Mag ik U attent maken op hetgeen ik schreef in het verleden. In het Mei-nummer van het maandschrift "Ontwikkeling" 1914 vindt U een artikel van mijn hand, waaruit ik U aanhaal blz. 200: "Wij willen van de broeders-onderwijzer geen kwaad spreken, er zelfs niet op wijzen, dat de natuurlijke geslachtsdriften, die toch in ieder normaal mens huizen, bij ben niet op de door de natuur aangegeven wijze tot uiting komen in en door het huwelijk en ook "met behulp van Gods genade" dikwijls moeilijk worden in toom gehouden, maar we willen slechts aanhalen hetgeen een katoliek geleerde, de geschiedvorser Windischmann (aangehaald door Friedrich in zijn "Dagboek van het Vaticaanse concilie) in de vorige eeuw zei omtrent de ongehuwde staat der priesters, bij welke vergeleken de broeders toch maar halve geesteliken zijn. Deze priester - die in de gelegenheid was geweest in verschillende Duitse bisdommen de geheime archieven der bisschoppen te raadplegen voor zijn kerk-historische studie - deze zeide: "Als men mij zou vragen, wat ik zou antwoorden wanneer ik, naar aanleiding van hetgeen ik ben te weten gekomen, mij zou moeten verklaren vóór of tegen het priester-celibaat, dan zou ik met volle overtuiging antwoorden, dat ik er tegen ben, tegen het celibaat der priesters."

Zou ook een dergelijke verklaring moeten afgelegd worden ten opzichte van het broeder-celibaat, wanneer de wellicht niet zo volledig bijgehouden aantekeningen der kongregatie-oversten eens werden onderzocht door een onpartijdig en zelfstandig onderzoeker als bovengenoemde roomse geleerde?

Wij voor ons, wij achten de in het Congregatie-isolement opgeleiden en daarin verblijvenden, deze tot de ongehuwde staat gedwongen niet de geschikte opvoeders van het kind, dat ook door zijn school-onderricht moet worden voorbereid tot deelname aan het volle maatschappelijke leven."

In hetzelfde jaar 1914 verscheen van mijn hand in "De Protestant" een artikel, waarin U kunt lezen: "Otto Swab geeft in zijn brochure: "De ellende van het priester-celibaat" zeven en dertig gevallen van priesters, monniken, clerici, die wegens zedenmisdrijf in de gevangenis moesten zuchten, zelfmoord pleegden of hun heil zochten in de vlucht en hij vermeldt op blz. 17 zijner brochure het volgende: "In het stenografies protokol van het Oostenrijkse Huis van afgevaardigden van 21 Januarie 1901 wordt vermeld, dat een lijst werd voorgelezen van misdrijven, gepleegd door celibatairen uit de geestelijke stand en die niet minder dan drie en zestig namen bevatte alleen over het jaar 1900."

Toch blijft verreweg het allermeeeste, wat in die kringen verkeerd gebeurt, onder de dekmantel. Swab zegt: "Waren de priesters dezer opsomming in de gelegenheid geweest een huwelijk te sluiten, dan ware wellicht geen enkel hunner in de gevangenis geraakt." In Italië geraakten in 1905 en 1906 in de gevangenis honderd zes en zeventig geesteliken, waarvan twee derden wegens zedenmisdrijf [zevenmisdrijf] (Swab blz. 10).

De Franse priester Dolonne zegt in zijn boek "De hedendaagse geestelijkheid en het celibaat": "Zovele edele karakters zag ik zich verlagen; bezwijken zoveel fijne koppen"... Bij het proses der monniken van Yas na Gora in 1912, toen pater Damasius Maczoch werd veroordeeld tot 12 jaar dwangarbeid wegens moord op zijn stiefbroer, gevolg der verhouding van de pater tot diens vrouw, werd er iets voorgelezen uit het dagboek van pater Starczewski - wegens medeplichtigheid aan de diefstal der kerksieraden veroordeeld tot vijf jaar tuchthuis - iets, dat nog al krasse feiten vermeldt, maar toch ook aantoot, waartoe een gedwongen celibaat kan leiden."

In mijn Open brief enz., gevoegd als bijlage bij "De Protestant" van 6 Junie 1918, besprak ik naar aanleiding van de 48e Syllabus-stelling en Mandement der bisschoppen van 1868 de roomse school als propaganda-middel voor roomse opvatting, organisatie, gehoorzaamheid en tucht, voor welke de kerkelijke overheid en de priesters wensen niet roomse leken-onderwijzers, maar bij voorkeur broeders en zusters, die door hun opleiding en opvattingen enz. niet ten volle aan het kind kunnen geven, wat dit behoeft. "Geen wonder dus," schreef ik, "dat er katolieken gevonden werden, die genoeg hadden van een broeder-onderricht, dat

Dit artikel, dat verschenen is in "Het Vaderland" van 12 Des. '27, werd door de Redactie, die ook verschillende felisitaties, ook van Roomse zijde, had ontvangen, voorzien van het volgende bijschrift:

"De Residentiebode valt in zijn artikel van Zaterdagavond over bovenstaande zaak ook ons blad aan.

"De bekende liberaliteit zegt het blad deed hier de kolommen openstellen voor dit anti-papisties rioolvuil, waarmede alles wat katholiek is in onze stad moet worden besmeurd en bezwadderd."

"De bekende liberaliteit" is voor de Residentiebode zo absoluut onbekend terrein, dat we daarover niet diskussiëren kunnen. We willen echter wel zeggen, dat onze kolommen nimmer hebben opengestaan, en ook niet zullen staan voor wat als vuil kan worden gekwalificeerd. Maar omgekeerd zullen we voortgaan met medewerking aan datgene, dat strekken kan ons openbare leven te zuiveren, misstanden uit de weg te ruimen en onrecht te herstellen, aan welke zijde de onzuiverheid, de misstanden of het onrecht ook voorkomen.

Alvorens het stuk van de heer B. op te nemen, hebben we getuigen gehoord, die de inhoud voor hun verantwoording namen, en we hebben een maal eten, zoals aan arme kinderen op de school Paramaribostraat is verstrekt, gezien.

Het eten was, dit gelieve de Residentiebode te bedenken, voor Roomse kinderen bestemd. Maar de portie was onvoldoende van samenstelling en naar onze schatting geen dubbelte waard, hoewel de kindervoeding door de Vincentiusvereniging de gemeente op f0,37½ komt te staan. Het verontwaardigd protest van de heer B. tegen het zedelijk peil der onderwijskrachten aan die school had de strekking, Roomse kinderen te beveiligen. Waar de Residentiebode het tegenbewijs niet vermag te leveren, zouden wij haar aan de zijde van onze inzender hebben verwacht.

Overigens staat de weg open voor een aanklacht wegens laster tegen de heer B., als hij de waarheid geweld heeft aangedaan. Met een verwijzing naar zijn vechtlustige aard is men er niet.

Het spreekt intussen vanzelf, dat wij niet alles, wat de heer B. geschreven heeft, voor onze verantwoording nemen. Ook de vorm, die hij voor zijn mededelingen koos, zou niet de onze zijn geweest. Maar waar getuigenverklaringen en eigen aanschouwing ons de hoofdzaak van zijn betoog als gefundeerd deden voorkomen, meenden wij ons tegen plaatsing van zijn stuk niet te mogen verzetten. Een onderzoek te dezer zake lijkt ons een algemeen belang. Omdat de Rsb. op de bekende manier tegen het artikel en meer nog tegen de schrijver van leer trok, met ontkenningen, verdraaiingen, leugens en insinuaties in het nummer van 13 Des., zonden we 14 Des. een vervolgartikel aan "Het Vaderland" om nader onze beschuldigingen te presiseren. De Rsb. had geschreven:

"De klacht tegen broeder L.

De zaak waarom de zeden-politie deze broeder vervolgt dateert van 5 à 6 jaar geleden. De betrokken jongen, welke nu 16 jaar is, heeft verklaard, dat deze broeder, toen hij in de eerste of vierde klas zat, zeker weet hij dit niet, hem even maar zou hebben betast op een wijze, die strafbaar is. Deze aanklager verzekert met grote nadruk, dat nadien nooit meer iets van dergelijke aard is voorgevallen,

De betrokken broeder ontkent dit feit met alle kracht."

Wij vermeldden nu, dat de overtreding van art. 249 Wetb. van Strafrecht door J. C. J. L. of broeder J. met de 11-jarige jongen heeft plaatsgevonden in de Waalsdorper duinen.

De Rsb. had ook deze nonsens gedebiteerd:

"Nu komt Dh. B. met de schandelijke insinuatie, dat de hetero-seksueleneigingen van deze broeders niet vielen onder art. 249 Wetboek van Strafrecht. Wat natuurlijk onzin is. Indien deze gevallen zich hadden voorgedaan met de leerlingen, dan vielen ze wel degelijk onder dit strafartikel. En van gevallen in andere zin, die niet vallen onder dit artikel, is letterlijk niets, maar dan ook niets gebleken.

Men heeft niet anders kunnen verzamelen dan dat deze broeders wel eens hun armen sloegen om kleine jongens en ze tegen hen aandrukten. Maar welk een onreine geest moet men zelf zijn, om uit dergelijke handelingen, neigingen te veronderstellen, die als zedemisdrijven vallen te beschouwen."

Wij vroegen hoe het mogelijk zou kunnen zijn, dat broeders hetero-seksuele handelingen bedreven met jongens en veronderstelden, dat de ouders de liefkozingen der broeders met hun jongens wel niet zo leuk zouden vinden als de broeders zelf, b.v. ook het zoenen, om andere handelingen nog maar niet te noemen. De beschuldiging van hetero-seksuele neigingen sloeg op broeder S. De Rsb. moet maar eens gaan zoeken naar het gat in de muur van de kamer, waar op Woensdag- en Zaterdagmiddagen broeder S. visite ontving van een dame of haar dochter van pl.m. 3.30-5 uur met gesloten deur en neergelaten gordijnen.

Door het gat zijn ze echter bespied en is gekonstateerd, dat ze zich vermaakten, terwijl ze geen andere dekking hadden dan de huid.

Op Quatertemper-vastendagen hadden dames en broeder geen dienst.

De Rsb. had zelfs durven schrijven:

"Intussen zal Dh. B. voor zijn laatste schandelijke insinuatie in het "Vaderland" van gisteravond waarschijnlijk voor de Justitie gedagvaard worden wegens smaadschrift,"

hun voor hun kinderen niet de gewenste resultaten opleverde. Zo gebeurde het indertijd te Breda, dat aan de St. Antonius-broedersschool, een jongensschool voor beter-betalenden, na oppositie der roomse ouders, de broeders van het instituut St. Marie te Huybergen moesten vervangen worden door roomse leken-onderwijzers. De lokale geestelijkheid vond later weer gelegenheid deze broeders binnen te halen voor de nieuw opgerichte Sint-Vincentius-scholen voor armen en voor minvermogenden."

Niet in onmiddelijk verband hiermede staat mijn brochure van 1912: "Priester-rechter", naar aanleiding van een eigener beweging genomen besluit van Pius X aangaande het rechts-voorrecht der geesteliken, waardoor men deze wil onttrekken aan de burgerlike rechts- en strafmacht. Blz. 9 schreef ik, dat "het opmerkelijk lezen der dagbladen voldoende is om in te zien, dat de moderne rechtstaat verstandig handelt door geen rekening te houden met het kerkelijke rechtsprivilege der geesteliken." Blz. 10 gaf ik een aanhaling uit een Belgies blad. "De Rede", het orgaan der Vlaamse vrijdenkers-federatie van België schrijft in het nummer van 1 Januari 1912 blz. 488; "Zo dus, wanneer een kanunnik met zowat zes à zeven millioen uit een diocesane kas naar Amerika vlucht; wanneer een bisschop een valse eed aflegt om 't bestaan van deze millioenen te verduiken; wanneer een geestelijke professor gedurende 10 jaar meer dan 200 aanslagen pleegt op zijn leerlingen, gelijk te Aalst gebeurde, wanneer een jezuiet testamenten vervalst en een fortuin inpalmt, gelijk het gebeurde te Antwerpen; wanneer een dozijn broerkens van Maltebrugge jarenlang arme, aan hun zorgen toevertrouwde weeskinderen bezoedelen; wanneer een bisschop manoeuvreert om de millioenerfenis van een zotte pastoor op te strijken ten nadele van arme werkersgezinnen, zouden al die gerokte en gekruide lieden moeten gerust gelaten worden..."

De schrijver van het artikel "Pius verliest zijn zinnen," waaruit we citeren, vergist zich hierin, dat geestelijke broeders en zusters niet vallen onder het privilegium fori, ofschoon de ware katholieken zich bij voorkomende gevallen opzichtsens deze zullen gedragen als waren ze werkelijk ook in het bezit van dit privilege."

Ik behoef U niet te zeggen, dat ik op velerlei overweging, door menige ervaring als biezonderheid zij vermeld, dat ik tot mijn veertiende jaar plus zes maanden op een openbare school was, daarna gedurende veertien jaar sektarisch onderwijs kreeg dat ik voorstander ben van het openbaar onderwijs in zijn vormen van lager, middelbaar en hoger.

J. A. H. VAN DEN BRINK,

Geïllustreerd

WEEST WAAKZAAM EN PAKT AAN!

SCHIJN EN WEZEN DER REINILDAHUIZEN

DOOR D. J. BROEKHUIZEN

Bijgewerkt artikel, verschenen in "De Schoolbode"

Orgaan van de Bond v. Ned. Onderw., afd. 's-Gravenhage

Aanbevolen o.a. in: Volksonderwijs, De Bode, Het Haagse Schoolblad, In en om de School, De Protestant, Het Klokgebouw, Staat en Kerk, De jonge Geus, Pniël, De Dageraad, De Tribune, De vrije Socialist, Het Vaderland.

VERKRIJGBAAR BIJ DE SCHRIJVER:

STEYNLAAN 84 :: DEN HAAG

Postcheque- en Girodienst . . No. 108332

PRIJS F0.10 (FRANKO PER POST F0.155)

www.delpher.nl identifier=MMKB18:003787000

want ze hoopte en verwachtte, dat Leenders de verklaring, die de broeder-overste hem ter tekening zou voorleggen, en waarin stond, dat hij de beruchte foto's nooit in zijn bezit had gehad, van z'n handtekening zou voorzien. Dit deed L. niet, maar wèl schreef hij onder de verklaring, dat z'n Kristelik prinsiepe hem niet toeliet, mede te werken aan een vervolging van Broekhuizen. Hij kon ook moeilijk anders, want die foto's bezit hij nóg! Ons derde artikel behoefde echter niet geplaatst te worden, omdat we dezelfde 14de Desember in 't Vaderland en ander "Ingezonden" met Redactioneel onderschrift aantreffen: